

Alko-Yhtiöt-konserni lyhyesti

Alko-Yhtiöt-konserni on kansainvälistyvä monialayritys, jonka toimialoja ovat alkoholijuomien tuotanto ja markkinointi, vähittäis- ja tukkukauppa sekä ravintola- ja hotellipalvelut. Konsernin toiminta-ajatuksena on luoda asiakastyytyväisyyttä ja hyvän olon elämyksiä korkealuokkaisilla merkkituotteilla ja palvelujen ylivertaisuudella. Konserni on perustettu vuonna 1995 ja sen omistaa kokonaan Suomen valtio.

Konsernin avainluvut

	1997	1996	1995
Liikevaihto, Mmk	3 663	3 265	3 356
Vienti ja ulkomainen toiminta, osuus liikevaihdosta %	11	15	12
Liikevoitto, Mmk	341	309	362
Voitto ennen satunnaiseriä, Mmk	342	316	338
Tilikauden voitto, Mmk	223	221	313
Bruttoinvestoinnit, Mmk	345	490	104
Taseen loppusumma, Mmk	3 876	3 936	3 948
Omavaraisuusaste %	52	48	44
Sijoitetun pääoman tuotto %	15	14	15
Henkilöstö	4 133	3 869	4 036

Primalco kehittää, valmistaa ja markkinoi alkoholijuomia maailmanlaajuisesti. Päätuotteet Suomessa ovat Koskenkorvan Viina, erilaiset juomasekoitukset, yhtiön pullottamat viinit sekä vähittäiskaupoissa myytävät Ofelia-hedelmäviinit. Viennin päätuotteet ovat Finlandia Vodka, Koskenkorva Vodka ja siitä johdetut aperitiivit sekä Maximus Vodka.

Havistra vastaa alkoholijuomien tukkumyynnistä ja jakelusta Itämeren alueella ja Suomessa. Yhtiön edustamat tuotteet ovat Primalcon ja muiden yhteistyökumppaneiden tunnettuja alkoholijuomamerkkejä.

Alko on alkoholijuomien erikoisliikeketju, joka vastaa alkoholijuomien vähittäismyynnistä sekä tukkumyynnistä ravintoloille. Alkolla on lakisääteinen yksinoikeus yli 4,7-tilavuusprosenttisten alkoholijuomien vähittäismyyntiin Suomessa.

Arctian hotelli- ja ravintolapalvelut käsittävät 21 hotellia ja 22 ravintolaa.

Keskeiset tapahtumat 1997

- Vuoden alussa aloitti toimintansa Primalco Oy:n tytäryhtiö A-Pullo Oy, joka vastaa alkoholijuomateollisuuden uudelleentäytettävien kiertopullojen liiketoiminnasta.
- Tammikuussa Arctia Oy osti enemmistön Nordic-Hotel Oy:n osakekannasta Finnair Oy:ltä.
- Havistra Oy aloitti toimintansa toukokuussa.
- Kesäkuussa talouspoliittinen ministerivaliokunta asetti työryhmän selvittämään Alko-Yhtiöt-konsernin rakennetta. Päätös annettiin tammikuussa 1998. Sen mukaan Alko Oy jää sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle muun osan konsernia siirtyessä kauppa- ja teollisuusministeriön alaisuuteen. Järjestelyn toteuttamisaikataulua ei vielä ole päätetty.
- Lokakuussa Alko Oy siirtyi Palvelutyöntajat ry:n Erityispalvelualan työnantajaliitosta Kaupan Työnantajaliittoon, johon myös Havistra Oy kuuluu. Samana ajankohtana Alko-Yhtiöt Oy liittyi Elintarviketeollisuus ry:hyn, jonka jäsen myös Primalco Oy on.
- Lokakuussa annettu EY-tuomioistuimen päätös ruotsalaisesta ns. Franzén-tapauksesta merkitsi, ettei vähittäismyyntimonopolille ole lainsäädännöllistä estettä Suomessa.
- Arctia Oy:n liiketoimintojen myynnistä Scandic Hotels AB:lle solmittiin aiesopimus joulukuussa. Jos alkuvuoden 1998 aikana päästään lopulliseen sopimukseen, liiketoiminnan luovutuksen on määrä tapahtua 1.4.1998. Tällöin Alko-Yhtiöt-konserni saa 20 prosenttia Scandicin osakkeista ja äänivallasta.
- Alko kehitti vähittäiskaupan ketjukonseptia palvelun, tuotevalikoiman ja liikepaikkojen osalta. Ravintolamyyntiä kehitettiin vastaavalla tavalla kilpailun edelleen kiristyessä.
- Primalco jatkoi keskittymistä ydinliiketoimintaansa, alkoholijuomien valmistukseen ja markkinointiin. Juomien tuotanto Suomessa keskitettiin Rajamäen alkoholijuomatehtaaseen.
- Primalco lanseerasi ulkomaiseen paikallispullotukseen tarkoitetun kansainvälisen merkkituotteen Maximus Vodkan huhtikuussa.
- Primalcon tuotantotoiminta Latviassa, Puolassa ja Venäjällä käynnistyi.
- Koko konsernia koskeva johtamisjärjestelmän kehittämisen perusvalmennus ja tiimityöhön siirtyminen, transformaatioprosessi eteni suunnitelmien mukaisesti.

Pääjohtajan katsaus

Kertomusvuonna saatettiin alulle kaksi toimenpidettä, jotka muuttavat ratkaisevasti Alko-Yhtiöt-konsernia kuluvan vuoden loppuun mennessä.

Valtioneuvoston talouspoliittinen ministerivaliokunta asetti kesäkuussa työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää, miten Alko Oy irrotetaan konserniyhteydestä. Tämä johti tammikuussa 1998 ministerivaliokunnan päätökseen, jonka keskeinen osa on Alko Oy:n itsenäistäminen ja nykyisen alkoholijakelujärjestelmän säilyttäminen. Ratkaisu tehtiin alkoholipoliittisin perustein.

Konsernijohto neuvotteli joulukuussa ruotsalaisen pörssiyhtiö Scandic Hotels AB:n kanssa aiesopimuksen, jonka toteutuessa Arctia Oy:n liiketoiminnot kokonaisuudessaan myydään Scandicille 31.3.98. Kiinteistöt eräin poikkeuksin ja toiminimi säilyvät Alko-Yhtiöt-konsernilla. Alko-Yhtiöt on 1.4.98 lähtien tämän Pohjoismaiden suurimman hotelliketjun toiseksi suurin osakas 20 prosentin omistusosuudella.

Toimenpiteiden toteutuminen tekee konsernista alkoholijuomiin erikoistuneen yhtiön, joka on ehdoton markkinajohtaja kotimaassa ja jonka kansainvälistymisen perusta on jo vahva.

Toimintakaudella Alko Oy:n palvelukuva parani edelleen ja tulos oli erinomainen. Myynnin arvo nousi, mutta myydyt alkoholilitrat laskivat edelleen jo kolmannen perättäisen vuoden ajan.

Arctia Oy:n tuloksen parantuminen oli erittäin merkittävä - lähes 40 miljoonaa markkaa. Toiminnallinen liikevoitto oli 50 miljoonaa markkaa. Johdon määrätietoinen toiminta ketjun rakenteen parantamiseksi ja kustannusten hallitsemiseksi tuottivat kauniin tuloksen. Arctia Oy:n myynti olikin mahdollinen juuri siksi. Perussyö myyntiin on valtion halu irtautua hotelli- ja ravintolatoiminnasta.

Eräistä myönteisistä markkina-alueista ja hyvin kehittyvistä tuotteista huolimatta Primalco Oy ei saavuttanut sille asetettuja tavoitteita. Primalco Oy:n itselleen asettaman strategisen kasvutavoitteen saavuttaminen on kiinni meistä itsestämme, mutta on kuitenkin mainittava Venäjän rajojen olleen vuonna 1997 yllättäen suljetut vodkanvienniltä aina lokakuuhun asti. Yhdysvalloissa taas Finlandia Vodkan ilmeen uusiminen ja uuden jakelijakumppanin vauhtiinpääsy siirtyi tälle vuodelle.

Havistra Oy saavutti sille asetetut, tosin vasta alkavan yrityksen rajoitetut tavoitteet.

Valtiovalta perusteli Alko Oy:n erottamista konsernista lisäksi sillä, että Alko Oy:n toimintaa sitovat velvoitteet estävät konsernin muiden, kilpailuolosuhteissa toimivien osien kehittymistä.

Nyt suuntaamme voimavaramme alkoholijuomateollisuutemme kansainvälistymisen kiihdyttämiseen. Olemme jo hyvällä alulla, mutta meillä on voimavaroja olla vielä nopeampia ja parempia.

Alko-Yhtiöt-konsernilla on jo Itämeri-strategian mukaisesti tuotantoa Suomen lisäksi neljässä muussa Itämeren rantavaltiossa. Markkinointipanostuksia lisätään voimakkaasti kuluvan vuoden aikana tällä alueella.

Suunnitelmat globaalin jakelun tehostamiseksi nopeasti muuttuvilla alkoholimarkkinoilla sekä tuotannon aloittaminen Aasiassa ja Etelä-Amerikassa ovat konsernin johdon pyrkimyksissä keskeisellä sijalla.

Konsernitasolla saavutimme liikevaihdolle asetetun budjettitavoitteen. Liikevaihto lisääntyi 12 prosenttia.

Kansainvälisten yhteistyökumppaneidemme laajentunut joukko, tuotemerkeillemme uskolliset suomalaiset ostajat, toimintamme tarvitsemat lukuisat yhteistyötahot sekä yhtiörakenteemme tulevaisuudesta epä tietoisena työskennellyt konsernin henkilöstö - teille kaikille vilpiton kiitos.

Helmikuussa 1998

Ilkka Suominen

Alko-Yhtiöt ja ympäristö

Alko-Yhtiöt-konserni kehittää ympäristöasioita aktiivisesti ja järjestelmällisesti. Syksyllä 1997 käynnistettiin kaksi ympäristöprojektia, joista toinen luo edellytykset ympäristöjohtamisen kehittämiseksi ja toinen keskittyy ympäristöraportointiin.

Ympäristöpolitiikan periaatteet

Emoyhtiön hallitus on hyväksynyt ja julkaissut konsernin ympäristöpolitiikan pääperiaatteet. Keskeisenä tavoitteena on asiakkaiden tarpeista lähtevä, ekologisesti kestävä arvomaailma turvallisilla ja kannattavilla tuotteilla. Tämän saavuttamiseksi:

- tavoitteenamme on ympäristön mahdollisimman vähäinen kuormittaminen
- otamme huomioon ympäristöasiat toiminnan luonnollisena osana sekä parannamme ja kehitämme jatkuvasti toimintaamme ja tuotteitamme ympäristörasitusten vähentämiseksi
- noudatamme ympäristölakeja ja -määräyksiä
- huolehdimme käyttämiemme raaka-aineiden, erityisesti pohjavesien puhtaudesta
- viestimme avoimesti ja aktiivisesti tavoitteista, toimenpiteistä ja niiden vaikutuksista ympäristöön.

Lähiajan tavoitteet

Alko-Yhtiöt -konsernin lähiajan ympäristötavoitteita ovat

- liiketoimintayksiköiden ympäristövaikutusten ja -riskien kartoitusten jatkaminen
- ympäristöjohtamisen ja -prosessien kehittäminen ympäristövaikutusten hallitsemiseksi
- raportointimallien kehittäminen.

Ympäristövaikutukset ja -toimenpiteet

Primalco

Kertomusvuonna valmistui Primalcon Rajamäen tuotantotoiminnan ympäristövaikutusten kartoitusohjelma. Yhtiön ympäristöpolitiikka julkaistiin marraskuussa.

Alkoholijuomatuotannon keskittäminen Rajamäelle tehosti tuotannon energiankäyttöä, keskitti ja vähensi kuljetuksia sekä paransi jätehuollon koordinoitua. Primalcon tytäryhtiö A-Pullo Oy investoi voimakkaasti uudelleen täytettävien pullojen lajitteijärjestelmään, joka vähentää ympäristön kuormitusta huomattavasti. Suomen Hiivan tuotannon päättymisen Rajamäellä laski alueen ympäristön kokonaiskuormitusta merkittävästi.

Tärkeimmän raaka-aineen, pohjaveden, turvaamiseksi Primalco hallinnoi laajoja maa-alueita Rajamäellä. Kertomusvuonna valmistuneet Rajamäen ja Nopon pohjavesien suojeleusuunnitelmat kattavat koko pohjavesialueen. Pohjavesien määrää ja laatua uhkaavat riskitekijät ja vahingot on kartoitettu ja arvioitu, ja niiden ennaltaehkäisemiseksi ja korjaamiseksi esitetään toimenpidesuosituksia.

Koskenkorvan tehtaan suojeleusuunnitelma päivitettiin. Tehtaan voimalaitokseen vuonna 1996 asennettu sähkösuodatint toimii tavoitteiden mukaisesti ja on vähentänyt savukaasujen hiukkaspäästöjä yli 95 prosenttia.

Havistra

Havistran ympäristövaikutukset liittyvät logistiikkaan ja pakkauksiin. Yhtiö pyrki käyttämään ympäristöystävällisiä pakkauksia ja ottamaan huomioon ympäristönäkökohdat kuljetuksia järjestettäessä.

Alko

Alkoa koskevat ympäristövaikutukset liittyvät myös oleellisesti logistiikkaan. Yhtiö ottaa vastaan lasiset alkoholijuomapakkaukset, lajittelee ne ja toimittaa eteenpäin. Lisäksi Alko kuuluu Suomen Palautuspakkaus Oy:n tölkinpalautusjärjestelmään. Alkon muovikassien tultua maksullisiksi niiden kulutus pieneni 40 miljoonasta 15 miljoonaan kappaleeseen vuodessa.

Keskusvaraston jätemateriaalista 66 prosenttia menee kierrätykseen. Myymälöiden pahvijätteet menevät valtaosin uusiokäyttöön.

Arctia

Arctian ympäristöohjelma tähtää asiakastytyväisyyden lisäämiseen. Ympäristötoimenpiteet ovat osa jokapäiväistä toimintaa. Yhteistyökumppanien valinnassa ratkaisevaa on se, miten yhteistyöyritykset noudattavat ympäristösäädöksiä ja -suosituksia tuotanto-, raaka-aine- ja pakkausstandardeissaan sekä siivous-, jätehuolto- ja kiinteistöhuoltotoiminnoissaan. Energiankulutusta seurataan. Uudis- ja korjausrakentamisessa otetaan huomioon ympäristöherkät tekijät.

Palautuspullojärjestelmät

Alko ottaa vastaan kaikki myymiensä tuotteiden sekä omistamaansa kierrätysjärjestelmään liittyneiden maahantuojien ja tukkukauppioiden lasiset alkoholijuomapakkaukset. Panttijärjestelmiin kuuluvista pakkauksista maksetaan asiakkaalle pantti.

Uudelleentäytettävät juomapakkaukset

Primalcon tytäryhtiö A-Pullo Oy vastaa alkoholijuomateollisuuden uudelleentäytettävien kiertopullojen liiketoiminnasta hankkimalla, vastaanottamalla, lajittelemalla ja vuokraamalla kiertopulloja juomateollisuudelle. Suomen alkoholijuomateollisuus käyttää vuosittain noin 80 miljoonaa uudelleentäytettävää kiertopulloa.

Yli 80 prosenttia kiertopulloista palautuu A-Pullo Oy:lle. Tästä noin 90 prosenttia palautuu Alko Oy:n kautta. Ilman kierrätystä syntyisi lasijätettä noin 25 miljoonaa kiloa vuodessa. Vuonna 1997 otettiin käyttöön kierrätettävästä muovista valmistetut uudet kiertopullokorit. Korit täyttävät myös työsuojelulliset ja ergonomiset vaatimukset. Vanhat korit toimitetaan uusiokäyttöön.

Sirpaloitavat lasipullot

Alkolla on sirpaloitavien lasipullojen palautusjärjestelmä, joka on avoin kaikille maahantuojille ja valmistajille. Siihen on liittynyt jo noin 100 yritystä.

Järjestelmän palautusaste on 87 prosenttia. Vuodessa Alkon kautta palautuu 37 miljoonaa kertapulloa. Ilman palautusta syntyisi lasijätettä noin 20 miljoonaa kiloa vuodessa.

Pullot toimitetaan myymälöistä lasinpuhdistuslaitokselle, jossa lasi värierotellaan ja lajiteltu murske toimitetaan lasitehtaalle ja lasivillatehtaalle jatkojalostusta varten. Pieni osa myymälöissä vastaanotetuista pulloista toimitetaan suoraan lasitehtaalle hyötykäyttöön.

Primalco

Alkoholijuomien valmistus ja markkinointi

Primalco Oy on Alko-Yhtiöiden alkoholijuomien kehittämiseen, valmistukseen ja markkinointiin keskittyvä tytäryhtiö. Primalcolla on tuotannollista toimintaa Rajamäellä ja Koskenkorvalla, ulkomaisia tuotantolaitoksia Virossa, Latviassa, Puolassa ja Venäjällä sekä toimipisteitä Helsingissä, New Yorkissa, Moskovassa, Prahassa, Riassa ja Varsovassa.

Avainluvut

	1997	1996	Muutos-%
Liikevaihto, Mmk	1 086	1 067	+ 1,8
Liikevoitto, Mmk	140	156	- 10,3
Bruttoinvestoinnit, Mmk	118	138	- 14,5
Henkilöstö	821	854	- 3,9

Toimintaympäristö

Primalco jatkoi kertomusvuonna perusliiketoimintansa kehittämistä. Investointitoiminta ulkomaille jatkui vilkkaana. Liiketoiminta Latviassa ja Puolassa käynnistyi. Long drink -juomien valmistus alkoi Ustjuznan tehtaalla Venäjällä. Virossa tuotantomäärä enemmän kuin kaksinkertaistui. Loppuvuodesta Primalco solmi yhteistyösopimuksen tuotantotoiminnasta Kaliningradissa alkoholijuomien valmistamiseksi Venäjän markkinoille.

Kotimaassa tuotannollinen toiminta Salmisaaressa loppui, ja juomien tuotanto keskitettiin Rajamäen alkoholijuomatehtaaseen. Laajennustöillä lisättiin säiliövarastojen, valmistusvaraston sekä pullotuslinjojen kapasiteettia.

Koskenkorvan tuotantoyksikön kapasiteetti oli kertomusvuonna täyskäytössä. Viljateollisuus käytti raaka-aineenaan 161 miljoonaa kiloa kotimaista ohraa.

Kesäkuussa Primalco avasi edustuston Moskovaan. Puerto Ricon markkinointiyhtiön liiketoiminnot myytiin uudelleenjärjestelyjen yhteydessä.

Primalco luopui biopolymeeriliiketoiminnastaan. Polymeeritärkkelystutkimusta jatkaa VTT Kemiantekniikka. Elokuussa yhtiö uudelleenjärjesti entsyymiteknologia liiketoimintansa. Primalco ja saksalainen Röhm Enzyme GmbH omistavat nyt tasaosuuksin Roal Oy:n, joka vastaa entsyymien tuotannosta ja alan tutkimuksesta.

Vuonna 1996 perustettu A-Pullo Oy aloitti toimintansa ja otti käyttöön uuden kiertopulloille suunnitellun korityypin. A-Pullon muita osakkaita ovat Chymos Juomat Oy, Marli Oy ja Oy Gust. Ranin.

Tuloskehitys

Primalcon liikevaihto oli 1 086 miljoonaa markkaa (1 067 miljoonaa markkaa v. 1996). Liikevoittoa kertyi 140 miljoonaa markkaa (156).

Alkoholijuomia valmistettiin kotimaassa 62,8 (60,8) miljoonaa litraa. Vientijuomia valmistettiin 20,8 (20,9) miljoonaa litraa. Maahantuojavaihdos USA:ssa sekä Venäjän tuontirajoitukset vaikeuttivat alkoholijuomien vientiä. Tärkein vientituote oli Finlandia Vodka.

Primalcon tuotantolaitokset ulkomailla tuottivat yhteensä 3,9 (1,0) miljoonaa litraa alkoholijuomia.

Primalcolla oli palveluksessaan keskimäärin 821 (854) henkilöä, joista ulkomailla 126 (98). Henkilöstön määrään vaikuttivat biopolymeeri- ja entsyymiteknologian uudelleenjärjestelyt sekä liikkeenluovutuksen ehdoin Havistralle siirtyneet Suomen ja Itämeren alueen myyntiorganisaatiot sekä ulkomailla käynnistyneet toiminnot.

Tuotteet

Kotimaassa Primalco säilytti markkinajohtajuutensa kaikissa yhtiölle tärkeissä tuoteryhmissä. Primalco otti elokuussa markkinajohtajan aseman päivittäistavarakaupassa 4,7-tilavuusprosenttisella Ofelia-hedelmävineillään sekä Primalcon ja Hartwall Oy:n yhteisyrityksen Cool Drinks International Oy:n valmistamalla matala-alkoholisilla long drink -juomilla. Primalcon myydyin alkoholijuoma kotimaassa oli edelleen Koskenkorvan Viina.

Maaliskuussa Primalco lanseerasi merkittävän uutuuden, Maximus Vodkan, jota valmistetaan Rajamäen tehtaalla Suomea ja Skandinavian verovapaita markkinoita varten. Muita markkinoita varten tuotetta valmistetaan lisenssillä Primalcon ulkomaisissa yksiköissä yhtiön kehittämällä tislausteknologialla (Super Pure Distillation Process ™). Maximus Vodkan lisäksi ulkomaiset yksiköt valmistavat ja markkinoivat myös useita paikallisia vodkamerkkejä.

Maailmanlaajuista verovapaamyyntiä varten lanseerattiin uusi Finlandia "21" ultra premium vodka.

Tulevaisuuden näkymät

Primalcon organisaatio muutettiin prosessiorganisaatioksi 1.1.1998 alkaen. Uusi organisaatiomalli lisää toiminnan joustavuutta ja reagointikykyä.

Kansainvälistymisstrategiansa mukaisesti Primalco kehittää edelleen liiketoimintaansa ulkomailla. Liiketoiminta Kaliningradissa käynnistyy kesällä 1998. Myös muualla kartoitetaan jatkuvasti mahdollisuuksia tuotantotoiminnan käynnistämiseen.

Kansainvälistymisstrategiassa panostetaan myös Finlandia Vodka -tavaramerkkiin. Vuoden 1997 aikana aluekohtaisia painopisteitä on tarkennettu, ja lisäpanoksia kohdistetaan niille markkinoille, joissa volyyimidotukset ovat suurimmat. Tärkeimmät markkina-alueet ovat USA, Tsekinmaa, Australia, Puerto Rico, Kanada ja Puola. Yhdysvalloissa Finlandia Vodkan mainonnallinen konsepti ja pakkaus uudistetaan vuoden 1998 alkupuolella. Myös Maximus Vodkaan ja matala-alkoholiseen Max Mix -merkkiin panostetaan voimakkaasti lähialuemarkkinoilla.

Kotimaassa Primalco panostaa markkinaosuutensa säilyttämiseen.

Havistra

Maahantuonti, vienti, tukkumyynti ja jakelu

Havistra Oy on alkoholijuomien maahantuonti-, vienti-, tukku-, myynti- ja jakeluyritys, joka toimii Suomen ja Itämeren ympäröivien maiden alkoholimarkkinoilla.

Havistra on perustettu vuodenvaihteessa 1996/97. Yhtiö osti tammikuussa 1997 agentuuriliikkeiden Oy Alakari Wines Ab Ltd:n ja Harald Zetterström oy/ab:n osake-enemmistöt. Näiden yhtiöiden tuote-edustuksessa on merkittäviä kansainvälisiä alkoholijuomamerkkejä.

Yhtiön varsinainen operatiivinen liiketoiminta alkoi toukokuussa. Vuoden lopussa Havistra Oy:n henkilövahvuus oli 38 ja koko Havistra konsernin yhteensä 58 henkilöä. Kotimaassa kiinteä yhteistyö Havistran ja suurimpien keskusliikkeiden kanssa vahvistui vuoden aikana.

Puolassa Havistra, Primalco ja United Distillers Polska perustivat yhteisen joint venture -yrityksen, United Distillers Finlandia Groupin. Yhteisyritys puretaan ristikkäisten tuoteintressien takia maaliskuussa 1998 United Distillersin fuusioituttua International Distillers & Vintnersiin (IDV). Havistran toiminta jatkuu Puolassa Allied Domecq Spirits & Wine'in kanssa. Yhteistyötä koskeva aiesopimus alkoholijuomien jakelusta ja tukkumyynnistä allekirjoitettiin joulukuussa. Varsovassa toimintansa aloittava yhteisyritys on nimeltään Finlandia-Ballantine´s Group Sp. zo.o.

Havistra Eesti AS aloitti operatiivisen toimintansa syyskuussa. Myynti käynnistyi Ofelian ja Primalcon tuotteilla ja täydentyi marraskuun alussa myös muiden päämiesten tuotteilla. Vuoden lopussa henkilökuntaa oli 17.

Myyntivastuut Suomen ja Ruotsin välisestä tax free -kaupasta ja Venäjän rajakaupasta siirtyivät syyskuussa Primalcolta Havistralle.

Havistran tytäryritys Havistra Latvia SIA perustettiin joulukuussa.

Tuotteet ja palvelut

Tuotevalikoiman perustana on ollut Primalcon ja sen tytäryhtiöiden tuotteet. Tuotevalikoimaa on täydennetty Havistran tytäryhtiöiden Oy Alakari Wines Ab Ltd:n ja Harald Zetterströmin oy/ab:n tuotteilla sekä muilla Havistran edustamien päämiesten tuotteilla.

Konjakkitalo Société Jas Hennessy & Cie'n ja samppanjatalo Moët & Chandonin kanssa solmittiin joulukuussa edustussopimukset. Havistra edustaa sopimuksen mukaisesti näiden yhteistyökumppanien tuotteita Suomessa.

Tulevaisuuden näkymät

Tuotevalikoimaa täydennetään edelleen vuoden 1998 aikana uusilla kansainvälisillä tuotemerkeillä markkinakohtaisesti.

Havistra Latvia SIA:n toiminta käynnistyy vuoden 1998 aikana. Finlandia-Ballantine´s Groupin toiminta alkaa Puolassa huhtikuussa. Virossa kasvatetaan Havistran markkinaosuutta.

Suomen markkinoilla Havistra Oy säilyttää myyntivolyyminsä ja markkina-asemansa.

Alko

Alkoholijuomien erikoisliike

Alko Oy on vastuullisesti ja tasapuolisesti toimiva alhoholijuomien erikoisliikeketju, jossa on koko maan kattava myymäläverkosto sekä laaja ja laadukas tuotevalikoima.

Avainluvut

	1997	1996	Muutos-%
Liikevaihto, Mmk	2 049	1 941	+ 5,6
Liikevoitto, Mmk	179	140	+ 27,8
Bruttoinvestoinnit, Mmk	58	53	+ 9,4
Henkilöstö	1 437	1 509	- 4,8

Vähittäismyynnissä Alko Oy:llä on lakisääteinen erityisasema, joka perustuu sosiaali- ja terveystieteisiin päämääriin. Ravintolamyyni, jota harjoitetaan erillisessä tulosyksikössä, on säilyttänyt merkittävän markkina-aseman.

Toimintaympäristö

Alkoholiasioita ja Alko Oy:n asemaa koskeva keskustelu jatkui vilkkaana. Talouspoliittinen ministerivaliokunta antoi kesäkuussa 1997 erityisen työryhmän tehtäväksi selvittää Alko-Yhtiöt-konsernin rakennetta.

EY-tuomioistuin antoi syksyllä päätöksensä ruotsalaisesta ns. Franzén-tapauksesta. Päätös merkitsee sitä, ettei tuomioistuimen mukaan myöskään Suomessa ole lainsäädännöllistä estettä vähittäismyyntimonopolin jatkamiselle.

Alkon markkinaosuus vähittäismyynnissä on myyntimarkoista laskettuna edelleen selvästi yli 50 prosenttia. Mukana ovat tällöin myös alle 4,7-tilavuusprosenttiset alkoholijuomat.

Tuloskehitys

Alkon myynti 100-prosenttisena alkoholina oli 14,4 miljoonaa litraa, jossa oli lievää laskua.

Myyntituotot olivat veroineen 6 760 miljoonaa markkaa (+ 1,0 %) ja liikevaihto 2 049 miljoonaa markkaa (+5,6 %). Tilikauden tulos oli hyvä ja suunniteltua parempi. Yhtiön liikevoitto oli 179 miljoonaa markkaa. Investoinnit olivat 58 miljoonaa markkaa.

Laskennallisiksi kokoaikahenkilöiksi muutettuna henkilökuntaa oli keskimäärin 1 437 (1509) henkilöä.

Palvelevat erikoisliikkeet

Alko Oy:n vähittäismyymälät ovat omaleimaisia erikoisliikkeitä, jotka erottuvat selvästi muista kauppaliikkeistä. Myynnissä korostetaan asiakkaan vastuuta ja valinnan vapautta.

Erikoisliikeketjun kehittämistä jatkettiin voimakkaasti vuoden 1997 aikana. Sadan myymälän visuaalinen ilme uudistettiin ja uudella liikepaikalla avattiin yksitoista myymälää.

Vähittäismyymälöitä oli vuoden päättyessä 255 ja ravintolatukkuja 5. Kuntiin, joissa ei ole Alkon myymälää, haja-asutusalueiden taajamiin sekä matkailullisesti merkittävälle paikkakunnille perustettiin 50 tilauspalvelupistettä. Myös kotimaisia tilaviinejä on saatavilla myymälöissä.

Vähittäismyynnin hintataso nousi keskimäärin yhden prosentin. Hintoja tarkistettiin kolme kertaa: vuoden alussa, toukokuussa ja syyskuussa. Hintojen muutokset aiheutuivat lähinnä tavarantoimittajien hintatarkistuksista ja valuuttakurssimuutoksista. Oma katetaso pidettiin ennallaan. Uusia tuotteita otettiin myyntiin joka toinen kuukausi. Alkon myymälöiden valikoimissa oli keskimäärin 1 200 tuotemerkkiä. Vuoden aikana myytiin yli 2 000 tuotenimikettä ja uusia tuotenimikkeitä otettiin myyntiin 480.

Henkilökunnan kouluttamiseen panostettiin edelleen voimakkaasti. Keskeisenä aiheena vähittäiskaupassa on ollut kokonaisvaltainen konseptoidun ketjutoiminnan kehittäminen. Koko organisaatiossa on tuettu tiimimäisen työskentelymallin jatkuvaa kehittämistä. Tavoitteena on yhä osaavampi asiakaslähtöinen palvelu.

Tulevaisuuden näkymät

Alkoholijuomien myynnin arvioidaan hieman kasvavan vuonna 1998. Viinien verotuksen ja viinien hintojen laskettua vuoden vaihteessa kulutus rakenne tulee jonkin verran muuttumaan.

Talouspoliittinen ministerivaliokunta teki tammikuussa 1998 päätöksen koskien Alko-Yhtiöiden konsernirakennetta. Päätöksen mukaan Alko Oy jää sosiaali- ja terveysministeriön alaisuuteen muun osan konsernista siirtyessä kauppa- ja teollisuusministeriön alaisuuteen. Järjestelyn toteuttamisen aikataulua ei ole vielä päätetty.

Yhtiön vuoden 1998 tuloksen ennakoidaan pysyvän vuoden 1997 tasolla.

Alkoholijuomien kulutus Suomessa 100 prosentin alkoholina vuosina 1994-1997

Vuosi	Koko kulutus 1) 1 000 litraa	Alkon myynti 1 000 litraa	Alkon myynnin osuus koko kulutuksesta %
1994	33 520	16 152	48,2
1995	34 295	15 564	45,4
1996	34 167	14 419	42,2
1997	35 241	14 378	40,8

1) Lähde: Stakes

Arctia

Hotelli- ja ravintolapalvelut

Arctia Oy luo asiakastyytyväisyyttä ja hyvän olon elämyksiä korkealaatuisilla hotelli- ja ravintolapalveluillaan.

Avainluvut

	1997	1996	Muutos-%
Liikevaihto, Mmk	959	725	+ 32,3
Liikevoitto, Mmk	50*	12	-
Bruttoinvestoinnit, Mmk	148	109	+ 35,8
Henkilöstö	1 677	1 317	+ 27,3

* ilman arvonalennuspoistoja

Toimintaympäristö

Hotelli- ja ravintolapalveluiden kysyntä kasvoi vuonna 1997. Kapasiteetin kasvun seurauksena ravintoloiden käyttöasteet ovat pysyneet entisellä tasollaan. Hotellien käyttöasteet ja huoneiden keskihinnat ovat sitä vastoin nousseet. Hotellihuoneiden tarjonta kasvoi 3 prosenttia ja majoitusmyynti 11 prosenttia. Viimeksi mainitusta puolet oli hinnan nousua ja puolet määrän kasvua.

Ravintolakapasiteetti kasvoi selvästi hotellikapasiteettia enemmän. Ravintolamyynnin arvo kasvoi noin 7 prosenttia, josta volyymin muutos oli 5 prosenttia ja hinnan 2 prosenttia. Ravintolamyynnin kysynnän rakennemuutos jatkui. Kysynnän muutosvauhti oli nopeinta pikaruokapaikoissa. Kasvava kysyntä ja maltillinen kustannustason nousu ovat mahdollistaneet alan kannattavuuden kohentumisen kohti tyydyttävää tasoa, erityisesti hotellisektorilla.

Arctia -konserniin kuuluu 21 hotellia ja 22 ravintolaa. Hotelleista 11 sijaitsee yhtiön pääliiketoiminta-alueella - Suur-Helsingin, Turun ja Tampereen talousalueilla. Arctialla on myös hotelli Tukholmassa ja Brysselissä. Ravintoloista 17 eli valtaosa sijaitsee Helsingissä.

Vuoden 1996 ja 1997 luvut eivät ole vertailukelpoisia Nordic-Hotel Oy:n aiheuttaman kapasiteettilisäyksen ja toimintavolyymin seurauksena.

Arctian toiminnan painopisteet

Arctian toiminnassa on vuonna 1997 keskitytty kannattavuuden parantamiseen. Toimintavuoden aikana korjattiin 20 vuotta vanha tamperelaishotelli Rosendahl perusteellisesti. Remontti kattoi sekä hotellihuoneet että vapaa-ajan tilat. Myös historiallisen Kalastajatorpan aula- ja konferenssitaloja uusittiin, samoin kuin Rantahotellia, jonne mm. avattiin uusi ravintola Meritorppa. Vuoden aikana yhtiö on avannut kolme ravintolaa Stockmannin tavarataloissa Helsingissä ja Turussa.

Yhtiö luopui turkulaisesta Hotel Ateljeesta, Helsingin Messukeskuksen ravintoloista sekä City Marathon -ravintolasta ja jyvaskyläläisestä Leonardo-ravintolasta. Tammikuun alussa 1997 Arctia osti enemmistön Nordic-Hotel Oy:n osakekannasta Finnair Oy:ltä, minkä seurauksena yhtiön toimintapiiriin tuli kaksi Inter-Continental-hotellia Helsingin keskustassa, ravintola Töölönranta ja Finlandia-talo sekä Gateway Hotel Helsinki-Vantaan lentoasemalla.

Hotellien ja erityisesti huonemyynnin kehitys oli alan keskimääräistä kehitystä parempi. Huoneiden hinnat nousivat 22 prosenttia ja käyttöaste oli keskimäärin 56 prosenttia, mikä oli 2 prosenttiyksikköä edellisvuotta korkeampi.

Liikevaihto ja tulos

Arctian liikevaihto oli 959 miljoonaa markkaa (725). Liikevaihto nousi 32,3 prosenttia. Liikevaihdosta 94 prosenttia tulee kotimaasta. Yhtiön toiminnallinen liikevoitto ilman arvonalennuspoistoja oli 50 miljoonaa markkaa (12).

Yhtiön bruttoinvestoinnit olivat 148 miljoonaa markkaa (109). Arctian palveluksessa oli keskimäärin 1 677 henkilöä, 360 henkilöä enemmän kuin edellisenä vuonna.

Näkymät vuodelle 1998

Arctian liiketoimintojen myynnistä Scandic Hotels AB:lle tehtiin aiesopimus joulukuussa. Jos alkuvuoden 1998 aikana päästään lopulliseen sopimukseen, liiketoiminnan luovutuksen on määrä tapahtua 1.4.1998. Siitä alkaen Arctia toimii pääosin kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden omistusyhtiönä.

Alko-Yhtiöt

Konsernitoiminnot

Emoyhtiö Alko-Yhtiöt Oy keskittyy konsernitoimintoihin sekä konsernin liiketoimintastrategioiden sekä toiminta- ja rahoitusedellytysten kehittämiseen.

Emoyhtiöstä johdetaan konsernin liiketoimintastrategioiden kehittämistä yhdessä tytäryhtiöiden johdon kanssa. Erityisesti konsernin kansainvälistymis- ja Itämeri-strategiat edellyttävät konserniyhtiöiden välistä yhteistyötä. Uudessa johtamisjärjestelmässä kunkin tytäryhtiön ohjaustiimi ohjaa ja seuraa tytäryhtiön strategioiden toteutumista.

Koko konsernin kattavan muutuskoulutuksen, transformaatioprosessin, avulla kehitettiin johtamisjärjestelmää, tiimityöskentelyä ja toimintaprosesseja.

Toimintavuonna ryhdyttiin erityisesti panostamaan henkilöstön osaamisen kehittämiseen. Strategiataitojen kartuttamiseksi käynnistettiin tiikerinloikkatiimit? koulutusohjelma. Lisäksi oppisopimusohjelmalla rekrytoidaan ja valmennetaan nuoria osajia konsernin kansainvälisiin tehtäviin.

Eläkesäätiössä ovat vakuutettuina konsernin henkilökunnasta emoyhtiön, Alkon, Primalcon, Roalin ja Havistran henkilöstöt. Muiden konserniyhtiöiden henkilökunta on vakuutettu eläkevakuutusyhtiöissä. Vakuutukset kattavat sekä TEL-eläketurvan että vapaaehtoisen lisäeläketurvan.

Eläkesäätiön eläkevastuun katteena oleva 2,3 miljardin markan sijoitussalkku on hajautettu eri sijoituskohteisiin tavoitteena vakaa, riittävä ja tasainen pitkän aikavälin tuotto.

Emoyhtiön toimintorakenteen muutokset vietiin päätökseen vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä. Vuoden lopulla Alko-Yhtiöt-konsernin esikuntatehtävissä työskenteli 55 henkilöä ja konsernin palveluyksiköissä, tietotekniikka- ja kiinteistöpalveluissa 67 henkilöä. Lisäksi 14 henkilöä työskenteli työterveyshuollon, huolto-osuuskunnan ja eläkesäätiön tehtävissä.

Hallituksen toimintakertomus

Suomen kansantalouden vuoden 1996 lopulla piristynyt kasvuvauhti jatkui ripeänä myös vuonna 1997. Kun edellisenä vuonna kasvu jäi 3,2 %:iin, se oli vuonna 1997 jo 5,9 %. Inflaatio nousi edellisestä vuodesta ja oli 1,2 %, mikä on kansainvälisessä vertailussa edelleen alhainen luku. Myös korot pysyivät matalina ja kotitalouksien usko tulevaan vahvana.

Keskeisten taloudellisten tekijöiden kehitys:

	1997	1996
BKT, määrän muutos, %	+ 5,9	+ 3,2
Kuluttajahintaindeksi, %	+ 1,2	+ 0,6
Yksityinen kulutus, määrän muutos %	+ 2,9	+ 3,0

Alkoholijuomien tilastoitu kulutus kasvoi 3,5 % vuonna 1997, kun se edellisenä vuonna laski 0,3 %. Kulutuksen kääntyminen kasvuun johtuu ennen kaikkea Suomen taloustilanteen kohentumisesta, sillä alkoholijuomien kulutus on perinteisesti kehittynyt yleisen kulutuskysynnän mukaisesti. Alkoholijuomien reaalihinnat olivat noin prosentin edellisen vuoden tasoa korkeammat.

Vaikka alkoholijuomien kulutus Suomessa kasvoi vuonna 1997, Alkon myynti 100-prosenttisena alkoholina laski lievästi ja sen markkinaosuus kaikesta kotimaan alkoholimyynnistä aleni 40,8 %:iin.

Hotelli- ja ravintola-alan kysyntä kiihtyi vuonna 1997. Majoitusmyynti kasvoi 11%, joka jakautui puoliksi volyyymi- ja hintamuutosten kesken. Hotellihuonetarjonta kasvoi 3% ja päätettyjen uusien hotelliprojektien määrä lähti nousuun varsinkin pääkaupunkiseudulla.

Ravintolakapasiteetin kasvu oli selvästi hotellikapasiteetin kasvua suurempi eli 7%. Pikaruokapaikkojen myynnin kasvu oli nopeinta. Ravintolamyynnin arvo lisääntyi 7 %, josta volyymimuutos oli 5% ja hinnan muutos 2%.

Kasvava kysyntä ja maltillinen kustannustason nousu on mahdollistanut alan kannattavuuden kohentumisen kohti tyydyttävää tasoa varsinkin hotellisektorilla.

Arctian kehitys oli hotellien osalta keskimääräistä kehitystä parempi. Ravintoloiden myynti laski edelleen rakennemuutosten seurauksena.

Alkoholijuomien vienti väheni edellisvuodesta Venäjän tuontirajoitusten ja USA:n maahantuojavaihdoksen vuoksi.

Alko-Yhtiöt-konsernin rakenne

Konsernin liiketoimintaorganisaatio yhtiöitettiin vuoden 1995 alusta. Joulukuussa 1996 tytäryhtiöiden tehtävänjakoa tarkennettiin perustamalla Havistra Oy, joka keskittyy alkoholijuomien tukkumyyntiin Itämeren alueella ja Suomessa. Havistran operatiivinen toiminta alkoi 1.5.1997. Katsausvuoden ajan yhtiö toimi agenttipohjalla ja vuoden 1998 alusta lukien myös logistinen vastuu siirtyi Havistralle. Uuden tytäryhtiön mukaantulon myötä konserniyhtiöistä

Primalco tuottaa ja markkinoi alkoholijuomia, etanolia ja tärkkelystä,

Havistra keskittyy alkoholijuomien jakeluun ja tukkumyyntiin Itämeren alueella ja Suomessa,

Alko on vähittäis- ja ravintolamyyntiä harjoittava erikoismyymäläketju ja

Arctia tarjoaa laadukkaita ja yksilöllisiä hotelli- ja ravintola-alan palveluja.

Emoyhtiö Alko-Yhtiöt Oy keskittyy konsernitoimintoihin sekä konsernin toimialojen strategiseen johtamiseen ja niiden toiminta- ja rahoitusedellysten kehittämiseen.

Valtioneuvoston talouspoliittinen ministerivaliokunta asetti kesäkuun lopussa työryhmän selvittämään Alko-Yhtiöt-konsernin rakennetta. Työryhmässä oli edustajat sosiaali- ja terveysministeriöstä, kauppa- ja teollisuusministeriöstä sekä valtiovarainministeriöstä. Työryhmän selvitys valmistui vuoden lopulla ja talouspoliittinen ministerivaliokunta päätti 7.1.1998 nykyisen vähittäismyyntijärjestelmän säilyttämisestä sekä Alko Oy:n irrottamisesta konsernista. Irrottamisen jälkeen Alko Oy jää sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle ja muu osa konsernia siirretään kauppa- ja teollisuusministeriön alaisuuteen.

Joulukuussa 1997 tehtiin aiesopimus Arctian liiketoimintojen myymisestä Scandic Hotels AB:lle. Sopimuksen toteutuessa Arctian Oy toimii huhtikuun alusta lähtien pääosin kiinteistöjen ja osakkeiden omistusyhtiönä, jonka liikevaihto muodostuu lähinnä vuokraustoiminnasta.

Alko-Yhtiöiden konsernitiilinpäätökseen sisältyy 55 tytäryhtiötä (51) ja 8 osakkuusyhtiötä (8).

Tilikauden alussa ostettiin osake-enemmistö (60%) Nordic-Hotel Oy:stä Finnairilta. Hankinnan myötä uusina toimipaikkoina konserniin tulivat Hotel Inter-Continental, Strand Inter-Continental, Hotel Gateway, Finlandia-talon ravintolatoiminta sekä ravintola Töölönrinta.

Vuoden alussa hankittiin myös osake-enemmistöt kahdesta alkoholijuomien agentuuriyhtiöstä Harald Zetterström oy/ab:stä ja Oy Alakari Wines Ab Ltd:stä.

Havistra Eesti AS :n operatiivinen toiminta alkoi syyskuussa. Yhtiö toimii Viron alkoholijuomien tukkumyyntimarkkinoilla. United Distillersin kanssa tehtiin sopimus yhteisyrityksen - United Distillers Finlandia Group - perustamisesta Puolaan hoitamaan paikallisen myynnin ja jakelun. Primalcon keskittyessä strategiansa mukaisesti pääliiketoiminta-alueeseensa myytiin biopolymeeriliiketoiminta. Entsyymiliiketoiminnan uudelleenjärjestelyjen myötä Roal Oy:stä tuli osakkuusyhtiö, joka omistetaan puoliksi Röhm Entzyme GmbH:n kanssa.

Uudelleenkäytettävien pullojen ja korien käsittelyyn erikoistuneen A-Pullo Oy:n osakekannasta myytiin yhteensä 23 % Marlille, Chymos Juomille sekä Gust. Raninille.

Hallinto ja tilintarkastajat

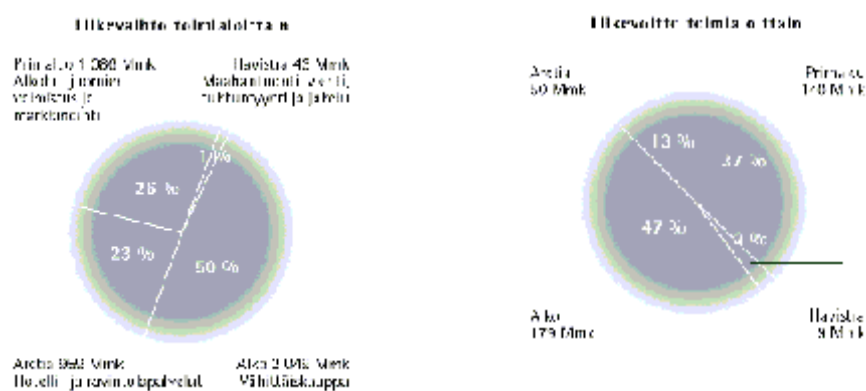
Hallituneuvoston puheenjohtajana toimii Eduskunnan puhemies Riitta Uosukainen, varapuheenjohtajana maanviljelijä Pekka Viljanen ja jäsenenä Eduskunnan varapuhemies Kerttu Törnqvist sekä kansanedustajat Tarja Filatov, Esko Helle, Annikki Koistinen, Pekka Kuosmanen, pääsihteerit Eeva Kuuskoski, kansanedustaja Henrik Lax, erityisopettaja Timo Roos, pastori Ismo Seivästö sekä pääkonsuli Heikki Tavela. Hallituneuvoston kokouksissa ja yhtiökokouksissa ylijohtaja Jarkko Eskola on sosiaali- ja terveysministeriön edustajana sekä teollisuusneuvos Markku Tapio kauppaa- ja teollisuusministeriön edustajana. Henkilöstön edustajat hallituneuvoston kokouksissa ovat myyjä Kimmo Lantta, pääluottamusmies Veikko Muurinen, pääluottamusmies Tarja Mäkeläinen ja myymäläpäällikkö Juri Helmiö.

Alko-Yhtiöt Oy:n hallituksen puheenjohtajana toimii pääjohtaja Ilkka Suominen, varapuheenjohtajana varapääjohtaja Antti Keränen sekä jäsenenä varatoimitusjohtaja Veikko Kasurinen ja johtajat Jaakko Aito sekä Bertil Roslin.

Yhtiökokouksessa 20.3.1997 varsinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin tarkastusneuvos Erkki Mäki-Ranta, HTM, JHTT sekä KTM Yrjö Tuokko, KHT ja varatilintarkastajiksi yo-merkonomi Arne Koivikko, KHT sekä ylitarkastaja Jorma Heikkinen, KHT.

Liikevaihto ja tulos

Alko-Yhtiöt-konsernin liikevaihto oli vuonna 1997 3 663 Mmk (vuonna 1996 3 265 Mmk). Viennin ja ulkomaisen toiminnan osuus liikevaihdosta oli 11% (15).



Liikevaihto kasvoi 12 % ja siihen vaikutti merkittävimmin Nordic Hotel Oy:n tulo konserniyhtiöksi. Vertailukelpoinen liikevaihdon kasvu oli 6 %. Konsernin liikevaihdosta alkoholijuomateollisuuden osuus oli 1 067 Mmk (1 067), tukkukaupan 43 Mmk, vähittäiskaupan 2 049 Mmk (1 941) ja hotelli- ja ravintolatoiminnan 959 Mmk (725). Emoyhtiön liikevaihto oli 134 Mmk (126). Konsernin osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta oli 5 Mmk (4).

Konsernin käyttökate oli 587 Mmk (511) eli 16 % liikevaihdosta (16). Käyttökateen kasvu johtuu liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjatuista osakkeiden myynneistä ja Primalcon rakennejärjestelyistä saaduista myyntivoitoista. Toiminnallisesti eniten käyttökateen paransivat Arctia ja Alko.

Suunitelman mukaiset poistot olivat 246 Mmk (202). Niissä on mukana eräistä Arctian kiinteistöistä ja kiinteistöosakkeista tehty 89 Mmk:n arvonalennuspoisto.

Konsernin liikevoitto oli 341 Mmk (309). Primalco teki liikevoittoa 140 Mmk (156), Havistra 9 Mmk, Alko 179 Mmk (140) ja emoyhtiö 35 Mmk (4). Arctian toiminnallinen liikevoitto ennen liiketoiminnan järjestelyihin liittyviä arvonalennuspoistoja oli 50 Mmk (12) ja niiden jälkeen - 41 Mmk.

Satunnaiset tuotot olivat 11 Mmk (35) ja muodostuivat pääasiassa takausvelan maksun palautuksesta 9 Mmk ja saaduista vahingonkorvauksista 1 Mmk.

Satunnaiset kulut olivat 74 Mmk (23). Niihin on kirjattu eläkesäätiön käyttämän vakuutusmatemaatikon ilmoittama, aikaan ennen vuotta 1996 kohdistuva 58 Mmk:n vastuun määrän kasvu, vuokrasopimusten purkamisesta aiheutuneita kuluja 13 Mmk, käyttöomaisuuden myyntitappioita 3 Mmk.

Voitto ennen varauksia ja veroja oli 278 Mmk (327).

Vapaaehtoisista varauksista on tuloutettu Arctian jälleenhankintavarauus 128 Mmk. Edellisvuonna vapaaehtoiset varaukset vähenivät 12 Mmk. Muiden tilinpäätöserien ja vähemmistöosuuden 86 Mmk (23) sekä välittömien verojen 97 Mmk (96) jälkeen tilikauden voitto oli 223 Mmk (221), jolloin konsernin vapaaksi omaksi pääomaksi muodostui 1 026 Mmk (873).

Investoinnit ja rahoitus

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat yhteensä 345 Mmk (490).

Bruttoinvestoinnit liiketoiminta-alueittain

Mmk	1997	1996
Alkoholijuomateollisuus	118	138
Tukkukauppa	9	0
Vähittäiskauppa	58	53
Hotelli- ja ravintolapalvelut	148	109
Konserniesikunta ja palvelut	12	190
YHTEENSÄ	345	490

Suurimmat yksittäiset investoinnit Primalcossa olivat alkoholijuomatehtaan laajennuksen loppuunsaattaminen Rajamäellä 36 Mmk ja tytäryhtiöiden käynnistykseen liittyvät panostukset 55 Mmk. Arctiassa hotellien ja ravintoloiden uudistamiseen käytettiin 64 Mmk ja Nordic-Hotel Oy:n osakkeiden ostoon 51 Mmk. Alko investoi myymäläkalustoon ja -laitteisiin 23 Mmk ja kassajärjestelmien uudistamiseen 16 Mmk. Konsernin nettoinvestoinnit olivat yhteensä 281 Mmk (420). Konsernin tutkimus- ja tuotekehityskulut olivat 31 Mmk (44). Ne kohdistuivat alkoholijuomien tuotekehitykseen ja mm. tekstiiliteollisuudelle myytävien entsyymien kehittämiseen. Tekes- ja EU-avustuksia näihin hankkeisiin saatiin 1 Mmk (4).

Konsernin rahoitusasema säilyi koko tilikauden hyvänä. Rahoitustuotot olivat 1 Mmk (7) kuluja suuremmat.

Konsernin taseen loppusumma oli tilikauden päättyessä 3 878 Mmk (3 937). Omavaraisuusaste nousi 52 %:iin (48). Kansainvälisesti käytetty velkaantumista kuvaava tunnusluku (gearing) oli - 17 % (-19). Tunnusluvun heikkeneminen johtui katsausvuoden suurehkoista investoinneista, mutta oli edelleen erinomainen.

Henkilöstö

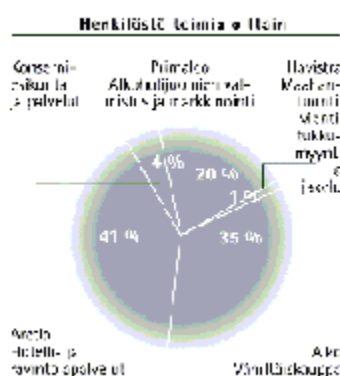
Konsernin palveluksessa oli keskimäärin 4 133 henkilöä (3 869).

Henkilöstö liiketoiminta-alueittain

	1997	1996
Alkoholijuomateollisuus	821	854
Tukkukauppa	45	0
Vähittäiskauppa	1 437	1 509
Hotelli- ja ravintolapalvelut	1 677	1 317
Konserniesikunta ja palvelut	153	189
YHTEENSÄ	4 133	3 869

Henkilökunnan määrän kasvu johtuu Nordic-Hotel Oy:n 358:n henkilön mukaantulosta konserniin.

Henkilöstöstä työskenteli kotimaassa keskimäärin 3 897 (3 686) ja ulkomailla 236 (183). Emoyhtiön palveluksessa oli keskimäärin 153 henkilöä (189).



Emoyhtiön, Primalcon, Havistran, Alkon ja Roalin henkilöstön eläketurva on järjestetty Alkon Eläkesäätiössä. Yhteensä vakuutettuja vuoden lopussa oli 2 481 (2 783) henkilöä. Muissa yhtiöissä eläketurva on järjestetty vakuutusilla. Roalin henkilökunta siirtyi vuoden 1998 alusta pois eläkesäätiön toimintapiiristä, koska konsernin omistusosuus yhtiössä laski 50 %:iin.

Eläkesäätiö maksoi eläkkeitä ja hautausavustuksia 197 Mmk, mikä oli 3 % edellisvuotista enemmän. Eläkkeensaajia oli vuoden lopussa 2 515 henkilöä (2 421), missä oli kasvua 4 %. Työnantajat suorittivat kannatusmaksuja eläkesäätiölle 161 Mmk (99). Maksuissa on mukana 58 Mmk:n eläkevastuun nousu, joka liittyy aikaan

ennen vuotta 1996. Tilikauden lopussa lakisääteisten eläkkeiden vastuuvelka oli 8 Mmk (10). Vapaaehtoisten eläkkeiden osalta vastuuvelkasta ei ole. Kokonaisuudessaan säätiön eläkevastuu kasvoi prosentilla ja oli vuoden 1997 lopussa 2 304 Mmk (2 289).

Tilikauden jälkeiset tapahtumat ja kuluvan vuoden näkymät

Valtioneuvoston talouspoliittisen ministerivaliokunnan tammikuun päätöksen mukaisesti Alko Oy erotetaan konsernista tarvittavien lisäselvitysten valmistuttua. Lopullista irrottamista ajankohtaa ja tapaa ei vielä ole päätetty. Mikäli Scandic Hotels AB:n kanssa tehty aiesopimus toteutuu, huhtikuun alusta lähtien Arctia toimii pääosin kiinteistöjen ja osakkeiden omistusyhtiönä, jonka liikevaihto koostuu vuokraustoiminnasta.

Toteutuessaan edellä mainitut päätökset merkitsevät konsernin liiketoiminnan keskittymistä entistä voimakkaammin alkoholijuomien tuotantoon, markkinointiin sekä tukkumyyntiin.

Vuoden 1998 vähittäismyynnin ennakoitaan pysyvän edellisen vuoden tasolla. Kilpailu alle 4,7-prosenttisten juomien vähittäismyynnissä kiristyy koko ajan uusien tuoteryhmien markkinoilletulon myötä. Kokonaisuutena alkoholijuomien myynnin arvioidaan kuitenkin hieman kasvavan, sillä viinien verotuksen ja hintojen laskettua vuoden vaihteessa kulutus rakenne tulee jonkin verran muuttumaan.

Kasvustrategiansa mukaisesti Primalco laajentaa toimintaansa Suomen ulkopuolella. Erityisesti panostetaan Finlandia Vodka -tuotemerkkiin tärkeimmillä markkina-alueilla, jotka ovat USA, Tšekki, Australia, Puerto Rico, Kanada ja Puola. Yhdysvalloissa Finlandia Vodkan mainontakonsepti ja pakkaus uudistetaan vuoden 1998 alkupuolella. Markkinointipanostuksia on lisätty mm. tekemällä Formula 1 -talli McLarenin kanssa merkittävä, pelkästään ulkomaita koskeva mainossopimus.

Lähialueilla Maximus Vodka ja matala-alkoholinen Mix Max ovat panostuskohteita. Kaliningradissa käynnistyy kuluvan vuoden aikana tuotantotoiminta.

Havistran Puolan yhteistyökumppani vaihtuu. Guinnessin ja Grand Metropolitanin fuusion takia yhteisyritys United Distillers Finlandia Group (UDFG) puretaan ja Allied Domecqin kanssa perustettava Finlandia-Ballantine's Group (FBG) jatkaa päämiestensä tuotteiden markkinointia, myyntiä ja jakelua Puolassa.

Konsernin tuloksen ennakoitaan pysyvän myös kuluvana vuonna hyvänä.

Tuloslaskelmat, Taseet, Rahoituslaskelmat, Tilinpäätöksen liitetiedot 31.12.1997 ja Konsernin tunnusluvut, Tunnuslukujen laskentakaavat

TULOSLASKELMAT	Konserni		Emoyhtiö		
	1.1. - 31.12.1997	1.1. - 31.12.1996	1.1. - 31.12.1997	1.1. - 31.12.1996	
	Mmk	Mmk	Mmk	Mmk	
LIKEVAIHTO	1)	3 663,0	3 265,4	133,5	125,8
VALMISTEVARASTOJEN LIS+/VÄH-		0,3	-9,0	-	-
OSUUS OSAKKUUSYRITYSTEN VOITOSTA	2)	5,1	4,4	-	-
LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	3)	190,2	99,9	59,6	40,9
KULUT					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:					
Ostot tilikauden aikana		1 420,2	1 216,6	-	-
Varastojen lis-/väh+		-11,9	-10,0	-	-
Ulkopuoliset palvelut		51,3	45,5	-	-
Henkilöstökulut	4)	864,9	786,5	46,4	56,6
Vuokrat		234,5	194,5	26,5	24,6
Muut kulut		713,1	616,6	72,4	66,4
KÄYTTÖKATE		586,6	510,9	47,8	19,1
Poistot	5)	246,1	201,8	13,2	15,3
LIKEVOITTO	6)	340,5	309,2	34,6	3,8
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	7)				
Osinkotuotot		4,8	5,8	29,7	65,6
Muut rahoitustuotot		52,6	76,5	56,7	70,3
Korkokulut		-48,0	-64,9	-30,0	-48,6
Muut rahoituskulut		-8,4	-10,7	-3,2	-3,6
VOITTO ENNEN SATUNNAISERÄÄ, VARAUKSIA JA VEROJA		341,5	315,8	87,7	87,5
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT	8)				
Satunnaiset tuotot		10,6	34,5	230,0	260,7
Satunnaiset kulut		-74,0	-23,2	-	-32,8
VOITTO ENNEN VARAUKSIA JA VEROJA		278,1	327,2	317,7	315,4
POISTOERON LIS-/VÄH+	11)	-80,4	+11,0	+3,7	+5,1
RAHASTOJEN JA VARAUSTEN LIS-/VÄH+	9)	+128,3	+11,7	-	-
ELÄKEVASTUUVÄHÄYKSEN MUUTOS		-5,0	-34,7	-1,8	-1,7
VÄLITTÖMÄT VEROT	10)	-96,9	-95,5	-89,8	-90,7
VÄHEMMISTÖOSUUS		-1,3	+1,3	-	-
TILIKAUDEN VOITTO		222,8	220,9	229,9	228,1

TASEET

VASTAAVAA	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12.1997	31.12.1996	31.12.1997	31.12.1996
	Mmk	Mmk	Mmk	Mmk
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄ-AIKAISET Sijoitukset	11)			
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet		5,7	4,1	-
Liikearvo		9,3	3,9	-
Konserniliikearvo		49,2	3,3	-
Muut pitkävaikutteiset menot		159,1	131,6	3,0
Ennakkomaksut		10,4	11,8	0,8
		233,7	154,7	3,0
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet		83,8	88,3	39,1
Rakennukset ja rakennelmat		966,6	911,8	87,7
Koneet ja kalusto		406,7	408,4	12,4
Muut aineelliset hyödykkeet		11,2	10,6	5,6
Ennakkomaksut ja keskeiset hankinnat		30,9	124,0	0,6
		1 499,2	1 543,1	145,4
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	19)	516,9	517,0	823,7
ARVOSTUSERÄT	12)	14,1	19,2	7,6
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
Vaihto-omaisuus	13)	251,7	243,7	-
Saamiset	14)			
Myyntisaamiset		200,8	186,2	6,4
Lainasaamiset		24,2	33,1	364,2
Siirtosaamiset		142,9	70,2	115,8
		367,9	289,5	486,3
Rahoitusomaisuusarvopaperit				
Muut arvopaperit		392,2	633,4	382,2
Rahat ja pankkisaamiset		601,9	535,7	206,0
		3 877,6	3 936,3	2 054,2

VASTATTAVAA	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12.1997	31.12.1996	31.12.1997	31.12.1996
	Mmk	Mmk	Mmk	Mmk
OMA PÄÄOMA	15)			
Sidottu oma pääoma				
Osakepääoma	309,6	309,6	309,6	309,6
Vararahasto	352,3	352,4	350,0	350,0
Muut rahastot	23,0	19,2	-	-
	<u>684,9</u>	<u>681,2</u>	<u>659,6</u>	<u>659,6</u>
Vapaa oma pääoma				
Käyttörahas	427,4	417,1	317,2	317,2
Muut rahastot	1,4	1,5	-	-
Voitto/tappio ed. tilikausilta	374,4	233,0	211,6	61,4
Tilikauden voitto	222,8	220,9	229,9	228,1
	<u>1 026,1</u>	<u>872,6</u>	<u>758,7</u>	<u>606,7</u>
VÄHEMMISTÖOSUUS	115,2	148,5	-	-
VARAUKSET	16)			
Kertynyt poistoero	228,2	147,8	13,2	17,0
Vapaaehtoiset varaukset	0,2	128,4	-	-
Pakolliset varaukset	7,7	6,4	-	-
	<u>236,1</u>	<u>282,6</u>	<u>13,2</u>	<u>17,0</u>
VIERAS PÄÄOMA	17)			
Pitkäaikainen				
Joukkovelkakirjalainat	5,0	5,0	-	-
Vaihtovelkakirjalainat	-	1,6	-	-
Lainat rahoituslaitoksilta	114,9	310,5	-	-
Eläkelainat	311,0	424,4	200,0	300,0
Muut pitkäaikaiset velat	1,8	2,1	-	-
Eläkevastuuvajaus	14,1	19,2	7,6	9,4
	<u>446,9</u>	<u>762,8</u>	<u>207,6</u>	<u>309,4</u>
Lyhytaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	174,9	35,9	-	-
Eläkelainat	16,5	16,2	-	-
Saadut ennakot	1,8	1,5	-	-
Ostovelat	191,4	201,1	5,9	4,9
Siirtovelat	964,6	930,4	70,5	94,2
Muut lyhytaikaiset velat	19,1	3,5	338,6	428,4
	<u>1 368,3</u>	<u>1 188,6</u>	<u>415,1</u>	<u>527,5</u>
	<u>3 877,6</u>	<u>3 936,3</u>	<u>2 054,2</u>	<u>2 120,2</u>

RAHOITUSLASKELMAT 1.1. -31.12.	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
	Mmk	Mmk	Mmk	Mmk
LIKETOIMINTA				
Tulorahoitus				
Käyttökate	586,6	511,0	47,8	19,1
Rahoitustuotot ja -kulut	1,0	6,7	53,1	83,7
Satunnaiset erät	-68,2	-21,8	228,2	226,1
Verot	-96,9	-95,5	-89,8	-90,7
	<u>422,4</u>	<u>400,3</u>	<u>239,4</u>	<u>238,3</u>
Käyttöpääoman muutos				
Vaihto-omaisuuden lis-/väh+	-8,1	-1,1	-	-
Lyhytaik.liike saamiset lis-/väh+	-87,3	-35,8	-107,8	27,0
Korottomat lyhytaik.velat lis+/väh-	24,8	31,6	-22,5	39,7
	<u>-70,5</u>	<u>-5,2</u>	<u>-130,3</u>	<u>66,7</u>
LIKETOIMINNAN KASSAVIRTA	351,9	395,1	109,1	305,0
INVESTOINNIT				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-345,1	-462,8	-12,5	-190,2
Käyttöomaisuuden myynti	64,1	42,5	14,2	29,0
	<u>-281,0</u>	<u>-420,3</u>	<u>1,7</u>	<u>-161,2</u>
KASSAVIRTA ENNEN RAHOITUSTA	70,9	-25,2	110,8	143,7
RAHOITUS				
Pitkäaik.saamisten lis-/väh+	8,9	0,7	-70,3	-8,4
Pitkäaik.lainojen lis+/väh-	-310,7	-160,6	-100,0	-111,6
Lyhytaik.lainojen lis+/väh-	154,9	-3,5	-	-
Osingot	-77,4	-46,4	-77,4	-46,4
Hallintoneuvoston käyttövaroiksi	-0,5	-	-0,5	-
Muut rahoituserät lis-/väh+	218,3	-180,3	161,2	-396,4
	<u>-6,6</u>	<u>-390,2</u>	<u>-86,9</u>	<u>-562,7</u>
LASKELMAN MUKAINEN LIKVIDIEN VAROJEN LISÄYS+/VÄHENNYS-	64,3	-415,4	23,9	-419,0
Oikaisuerät	1,8	-1,9	-	-
TASEEN MUKAINEN LIKVIDIEN VAROJEN LISÄYS+/VÄHENNYS-	66,2	-417,3	23,9	-419,0

Tilinpäätöksen liitetiedot 31.12.1997

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Tilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhtiöiden lisäksi liiketoimintaa harjoittavat osakkuusyhtiöt. Muut osakkuusyhtiöt on jätetty KILAn luvalla pois konsernitilinpäätöksestä.

Keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenoja netelmää käyttäen. Tytäryhtiöiden hankintameno on eliminoitu hankintahetken omia pääomia vastaan. Eliminoinnissa syntynyt ero on kohdistettu tytäryhtiön käyttöomaisuuteen siltä osin kuin käyttöomaisuuden käypä arvo tytäryhtiössä ylittää kirjanpitoarvon. Osakkeiden hankintamenoista se osa, jota ei ole voitu kohdistaa käyttöomaisuuteen on käsitelty konserniliiketoimintana. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta ja tilikauden tuloksesta sekä esitetty omiana erinä. Vapaaehtoisista varauksista ja kertyneestä poistomenosta ei ole erotettu vähemmistöosuutta. Osakkuusyhtiöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmää käyttäen.

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiömuotoisten tytäryhtiöiden poistot on konsernitilinpäätöksessä muutettu vastaamaan emoyhtiön suunnitelmapoistoja.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat ja taseet on muunnettu Suomen markkoiksi käyttäen tilikauden päättämispäivän keskikurssia. Muuntoerot on kirjattu sidottuun ja vapaaseen omaan pääomaan.

	Konserni		Emoyhtiö	
	1.1.-31.12.1997	1.1.-31.12.1996	1.1.-31.12.1997	1.1.-31.12.1996
	Mmk	Mmk	Mmk	Mmk
LIKEVAIHTO TOIMIALUEITTAIN				
Alko	2 049,1	1 918,8		
Arctia	959,1	724,6		
Havistra	43,3	-		
Primalco	1 085,7	1 066,9		
Emo	133,5	125,8		
Muut yhtiöt	7,7	7,2		
<u>Konsernin sisäinen liikevaihto</u>	<u>-615,4</u>	<u>-578,0</u>		
Yhteensä	3 663,0	3 265,4		
LIKEVAIHDON JAKAUMA				
Kotimaa	3 266,3	2 764,0	133,5	125,8
Eurooppa	281,8	368,1	-	-
Muu maailma	114,8	133,3	-	-
	3 663,0	3 265,4	133,5	125,8
OSUUS OSAKKUUSYHTIÖIDEN TULOISTA				
Alkometa s.r.o.	0,1	0,1		
Avecra Oy	2,3	2,2		
Cool Drinks Oy	2,0	1,7		
Oy Finest Hotel Group Finland Ltd	-	-		
Hotellipankki Oy	-	-		
Liviko Kaubanduse AS	0,1	0,1		
Lounaisrehu Oy	0,1	0,3		
Roal Oy	0,7	-		
Sodankylän Matkailu Oy	0,0	-		
	5,1	4,4		
LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	132,1	21,9	59,6	21,9
Saadut korvaukset	2,1	17,8	-	17,8
Vuokratuotot	29,0	31,3	-	-
Palvelutuotot	19,6	24,6	-	-
Muut tuotot	7,3	4,3	-	1,2
	190,2	99,9	59,6	40,9

4) HENKILÖSTÖKULUT

Tilikauden palkat ja rahapalkkaan rinnastettavien luontoisetujen yhteensä laskettu raha-arvo sekä eläkekulut ja muut henkilösivukulut

Hallintoneuvoston, hallitusten ja toimitusjohtajien

palkat	10,7	8,5	2,7	2,6
Hallitusten ja toimitusjohtajien osapalkkiot	1,0	-	0,6	-
Muut palkat	642,0	588,3	32,8	42,6
Luontoisetujen raha-arvo	16,1	15,8	1,6	1,8
Eläkekulut	119,7	109,1	7,1	5,4
Eläkevastuun laskenta-perusteen muutoksesta aiheutuva eläkekulujen vähennys	-	-30,4	-	-0,7
Eläkevastuuvajauksen muutos				
Lakisääteiset eläkkeet	1,8	1,1	1,8	1,1
Vapaaehtoiset eläkkeet	3,3	33,6	-	0,7
Muut henkilösivukulut	81,5	75,0	2,2	4,1
	876,1	801,0	48,9	57,6
Eläkevastuun lisäosan tarkistuslaskentaan perustuva eläkekulu sisältyy satunnaisiin kuluihin	58,1	-	-	-

HENKILÖSTÖMÄÄRÄ

Tilikauden aikana palveluksessa olleiden henkilöiden keskimääräinen lukumäärä

	4133	3869	153	189
--	------	------	-----	-----

5) POISTOT

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina alkuperäisistä hankintahinnoista. Poistoajat perustuvat arvioituihin taloudellisiin pitoaikoihin seuraavasti:

	vuosia
Rakennukset	25 - 50
Rakennelmat	20
Koneet ja kalusto	7 - 10
Huoneistosisustukset	10
Kuljetuskalusto	5
Atk-laitteet	5
Atk-ohjelmat	5
Konserniliikearvo	1 - 15

Tilikauden poistot tase-erittäin

Suunnitelmapoistot				
Aineettomat oikeudet	-	0,1	-	-
Liikearvo	2,1	0,2	-	-
Konserniliikearvo	4,8	1,5	-	-
Muut pitkävaikutteiset menot	25,5	21,2	0,3	0,1
Maa-alueet	3,5	-	-	-
Rakennukset ja rakennelmat	97,6	39,4	8,9	9,0
Koneet ja kalusto	89,3	110,4	3,8	6,1
Muut aineelliset hyödykkeet	0,6	0,1	-	-
Osakkeet ja osuudet	22,7	28,8	0,2	0,1
Suunnitelmapoistot yhteensä	246,1	201,8	13,2	15,3
Poistoeron muutos	80,6	-8,7	-3,1	-4,6
Kokonaispoistot	326,7	193,1	10,1	10,7

6) LIKEVOITTO TOIMIALUEITTAIN

Alko	178,5	138,8	-	-
Arctia*)	-40,8	12,0	-	-
Havistra	8,8	-	-	-
Primalco	139,7	156,0	-	-
Emo	34,6	3,8	34,6	3,8
Muut yhtiöt	-0,1	-0,3	-	-
Konsernin sisäiset erät	19,7	-1,1	-	-
Yhteensä	340,5	309,2	34,6	3,8

*) Arvonalennuspoistojen jälkeen

7)	MUILTA KONSERNIYHTIÖILTÄ SAADUT RAHOITUS- TUOTOT JA NIILLE SUORITETUT RAHOITUSKULUT				
	Rahoitustuotot				
	Osinkotuotot	-	-	18,0	45,0
	Muut rahoitustuotot	-	-	17,1	13,1
		-	-	35,1	58,1
	Rahoituskulut	-	-	15,3	23,7
8)	SATUNNAISET TUOTOT				
	Eläkevastuun laskenta-perusteen muutoksesta aiheutuva eläkekulujen vähennys				
		-	30,4	-	0,7
	Takausvelan maksun palautus	9,0	-	-	-
	Käyttöomaisuuden myyntivoitot	-	2,1	-	-
	Muut satunnaiset tuotot	1,6	2,1	-	-
	Saatu konserniavustus	-	-	230,0	260,0
		10,6	34,5	230,0	260,7
	SATUNNAISET KULUT				
	Eläkevastuun lisiosan tarkistuslaskentaan perustuva eläkekulu				
		58,1	-	-	-
	Korvaukset sopimusten purkamisista	13,0	9,8	-	-
	Käyttöomaisuuden myyntitappiot	2,7	2,5	-	-
	Pakolliset varaukset	-	3,9	-	-
	Leima- ym. verot	-	7,0	-	0,8
	Muut satunnaiset kulut	0,2	-	-	-
	Annettu konserniavustus	-	-	-	32,0
		74,0	23,2	-	32,8
9)	VAPAAEHTOISTEN VARAUSTEN LISÄYS-/VÄHENNYS+				
	Poistoeron muutos	-80,4	+11,0	+3,7	+5,1
	Jälle hankintavarauksen muutos	+128,3	+11,7	-	-
	Muiden varausten muutos	-	-	-	-
		48,0	22,7	3,7	5,1
10)	VÄLITTÖMÄT VEROT				
	Tilikauden verot	97,1	93,2	89,7	88,2
	Edellisten tilikausien verot	-0,1	2,3	0,1	2,5
	Välittömät verot yhteensä	96,9	95,5	89,8	90,7
11)	KÄYTTÖOMAISUUS				
	Käyttöomaisuuden hankintamenojen ja muiden pitkävaikutteisten menojen muutokset				
	Hankintamenot 1.1.	3 622,5	3 414,8	469,8	494,9
	Lisäykset tilikaudella	633,1	329,5	13,0	5,9
	Vähennykset tilikaudella	-426,9	-121,8	-45,0	-31,1
	Hankintameno 31.12.	3 828,7	3 622,5	437,8	469,8
	Kertyneet suunnitelmapoistot	-2 095,9	-1 924,7	-289,4	-316,0
	Hankintamenojäännös 31.12.	1 732,8	1 697,8	148,4	153,8
	Käyttöomaisuuteen kuuluvien koneiden ja laitteiden poistamaton osa	127,3	146,6	-	-
	KERTYNEIDEN POISTOEROJEN MUUTOKSET				
	Kertyneet poistoerot 1.1.	147,8	158,8	17,0	22,1
	Tilikauden poistoerot	80,6	-8,7	-3,2	-4,6
	Vähennysten poistoerot	-0,2	-2,3	-0,6	-0,5
	Kertyneet poistoerot 31.12.	228,2	147,8	13,2	17,0
	Suunnitelman mukaisten poistojen, käyttöomaisuuden ja kertyneiden poistorojen tase-erittäiset muutokset sisältyvät virallisiin tilinpäätösasiakirjoihin.				
	VEROTUSARVOT				
	Maa- ja vesialueet	243,1	245,5	143,2	141,9
	Rakennukset	698,6	740,8	122,7	128,6
	Osakkeet ja osuudet	492,5	343,9	1 227,9	1 084,8
		1 434,3	1 330,1	1 493,8	1 355,3
	PITKÄAIKAISIIN SIOITUKSIIN KUULUVAT OSAKKEET				
	Konserniyhtiöosakkeet	-	-	613,6	623,4
	Osakkuusyhtiöosakkeet	405,2	397,2	184,5	180,5
12)	ARVOSTUSERIEN MUUTOKSET				
	Arvostuserät vastaavaa				
	Eläkevastuuvajaus 1.1.	19,2	53,9	9,4	11,1
	Vähennykset tilikaudella	-5,1	-34,7	-1,8	-1,7
	Eläkevastuuvajaus 31.12., josta pakollista vastuuvajasta	14,1	19,2	7,6	9,4
		7,6	9,5	7,6	9,4
13)	VAIHTO-OMAISUUS				
	Vaihto-omaisuus on arvostettu muuttuvien menoin fifo-periaatteen mukaisesti.				
14)	SAAMISET				
	SAAMISET KONSERNIYHTIÖILTÄ				
	Myyntisaamiset	-	-	5,2	0,2
	Lainasaamiset	-	-	361,0	290,7
	Siirtosaamiset	-	-	105,2	0,4
		-	-	471,4	291,3
	SAAMISET OSAKKUUSYHTIÖILTÄ				
	Myyntisaamiset	1,5	1,0	-	-
	Lainasaamiset	2,5	2,6	0,4	0,4
	Siirtosaamiset	2,6	0,1	-	-
		6,6	3,7	0,4	0,4
	VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUTEEN SISÄLTYYVÄT YLI VUODEN KULUTTUA MAKSETTAVAKSI ERÄÄNTYVÄT SAAMISET				
	Lainasaamiset	21,4	35,0	348,6	279,8

15) OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

Sidottu oma pääoma				
Osakepääoma 1.1.	309,6	309,6	309,6	309,6
Osakepääoma 31.12.	309,6	309,6	309,6	309,6
Vararahasto 1.1.	352,4	352,6	350,0	350,0
Edellisten tilikausien tuloksesta	-	-	-	-
Konserin rakenteen muutoksista johtuva muutos	-0,1	-0,2	-	-
Vararahasto 31.12.	352,3	352,4	350,0	350,0
Arvonkorotusrahasto 1.1.	17,9	19,1	-	-
Myydyn rakennuksen arvonnkorotus	-	-1,3	-	-
Konserin rakenteen muutoksista johtuva muutos	1,6	0,1	-	-
Arvonkorotusrahasto 31.12.	19,6	17,9	-	-
Muut sidotut rahastot sekä muuntoerot 1.1.	1,3	2,6	-	-
Muuntoero	2,1	-1,3	-	-
Muut sidotut rahastot sekä muuntoerot 31.12.	3,4	1,3	-	-
Vapaa oma pääoma				
Käyttörahas to 1.1.	417,1	417,1	317,2	317,2
Konserin rakenteen muutoksesta johtuva muutos	10,3	-	-	-
Käyttörahas to 31.12.	427,4	417,1	317,2	317,2
Muut vapaat rahastot sekä muuntoerot 1.1.	1,5	1,7	-	-
Konserin rakenteen muutoksista johtuva muutos	-0,1	-0,1	-	-
Muut vapaat rahastot sekä muuntoerot 31.12.	1,4	1,5	-	-
Voittovar at 1.1.				
Vararahasto on	453,9	279,7	289,5	107,9
Myydyn rakennuksen arvonnkorotus	-	-	-	-
Konserin rakenteen muutoksista johtuva muutos	-1,4	0,4	-	-
Ulkomaisten tytär- ja osakkuusyhtiöiden tase-erien muuntamisesta aiheutuvat kurssierot	-0,3	0,1	-	-
Osingonjako	-77,4	-46,4	-77,4	-46,4
Hallintoneuvoston käyttövaroiksi	-0,5	-	-0,5	-
Tilikauden voitto	222,8	220,9	229,9	228,1
Voittovar at 31.12.	597,2	453,9	441,5	289,5

16) VARAUKSET

Kertynyt poistoe ro	228,2	147,8	13,2	17,0
Jälleenhankintavaraus	-	128,3	-	-
Muut vapaaehtoiset varaukset	0,2	0,1	-	-
Pakolliset varaukset	7,7	6,4	-	-
	236,1	282,6	13,2	17,0

VEROVELKA VAPAAEHTOISISTA VARAUKSISTA

64,0 84,4 - -

17) VIERAS PÄÄOMA

VELAT KONSERNIYHTIÖILLE

Ostovelat	-	-	0,4	0,5
Siirtovelat	-	-	1,0	1,8
Muut lyhytaikaiset velat	-	-	338,5	428,4
	-	-	339,9	430,8

VELAT OSAKKUUSYHTIÖILLE

Ostovelat	2,3	1,9	-	-
Siirtovelat	1,4	0,9	0,6	-
	3,6	2,8	0,6	-

JOUKKOVELKAKIRJALAINAT

1989/2001 13,75%	5,0	5,0	-	-
	5,0	5,0	-	-

VAIHTOVELKAKIRJALAINA

Ulkopuolisten osuus Oy Hotelli Marina Ab:n vaihtovelkakirjalainasta, joka maksetaan yhteensä eränä 1.7.1997 tai voidaan vaihtaa 644 kappaaleeseen yhtiön osakkeita.	-	-1,6	-	-
Lainan korko on 6 %				
Konsernin osuus	-	10,1	-	-

KOROTON JA KOROLLINEN VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen				
Korollinen	446,9	762,8	207,6	309,4
Lyhytaikainen				
Koroton	1 160,2	1 143,0	76,6	99,0
Korollinen	208,1	45,6	338,5	428,4

PITKÄAIKASEEN VIERAASEEN PÄÄOMAAN SISÄLTYYVÄT 5 VUODEN TAI SITÄ PITEMMÄN AJAN KULUTTUA MAKSETTAVAKSI ERÄÄNTYVÄT VELAT

Lainat rahoituslaitoksilta	49,3	64,5	-	-
Eläkelainat	69,0	80,2	-	-
Muut pitkäaikaiset velat	0,5	1,0	-	-
	118,8	145,8	-	-

18) VASTUUSITOUMUKSET

PANNIT

Konsernin sitoumusten puolesta	-	-	-	-
--------------------------------	---	---	---	---

KIINNITYKSET

Konsernin sitoumusten puolesta	436,2	457,5	65,0	65,0
--------------------------------	-------	-------	------	------

TAKAUKSET

Konserniyhtiöiden puolesta	149,4	186,5	142,5	172,8
Osakkuusyhtiöiden puolesta	22,5	5,4	17,5	-
Muiden puolesta	17,8	25,7	17,4	25,6
	189,6	217,6	177,4	198,4

LEASING-VASTUUT

Tilikaudesta seuraavana vuonna	6,9	7,1	1,7	2,1
Jäljellä oleva määrä	10,3	9,4	1,3	2,1

VUOKRAVASTUUT

	-	9,0	-	-
--	---	-----	---	---

MUUT VASTUUT

	-	3,3	-	-
--	---	-----	---	---

19) OSAKE-ERITTELYT TYTÄR- JA OSAKKUUSYHTIÖT 31.12.1997	Emoyhtiön omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta Mmk	Konsernin kpl	omistamat osakkeet / osuudet Nimellisarvo 31.12.1997 Mmk/Myks.	Kirjanpitoarvo 31.12.1997 Mmk
TYTÄRYHTIÖT						
Alko Oy,Helsinki	100,00	100,00	198,4	6 000 000		60,0 150,0
Arctia Oy, Helsinki	99,24	100,00	269,4	9 180 000		91,8 87,7
Primalco Oy, Nurmijärvi	100,00	100,00	330,2	7 000 000		70,0 190,0
Havistra Oy, Helsinki	100,00	100,00	26,5	500 000		5,0 20,0
Arctia AB, Ruotsi		100,00	0,6	9	SEK	0,9 0,7
Arctia Hotel Partners Oy, Helsinki		71,67	0,2	43		0,9 0,3
Bru Hotels Holding B.V., Hollanti		100,00	13,9	40	NLG	- -
Bru Hotels B.V., Hollanti		100,00	20,1	40	NLG	- 20,5
Grand Hotel of Brussels S.A.N.V., Belgia		100,00	6,5	56 779	BEF	150,0 22,1
Euro Lifim Holding B.V., Hollanti		100,00	6,2	40	NLG	- -
Oy Hotelli Marina Ab, Turku		81,79	11,3	6 085		15,2 16,4
Nordio-Hotel Oy, Helsinki		60,00	4,2	14 400		1,4 50,8
Safin Oy, Helsinki		60,00	-	-		- -
Alakari Wines Oy, Helsinki		75,00	-	75		- 1,3
Harald Zetterström Oy, Helsinki		74,60	-	47		0,9 2,1
Havistra Eesti AS, Viro		100,00	1,9	5 000	EEK	0,1 1,9
Havistra Latvia SIA,Latvia		100,00	0,1	10	LVL	- 0,1
A-Pullo Oy, Nurmijärvi		77,00	13,9	13 860		13,9 13,9
CW & S Inc. USA		100,00	2,4	500	USD	0,1 2,0
Brand Partners Oy, Helsinki		100,00	-	150		- -
Jāunalko SIA., Latvia		51,00	4,4	51	LVL	0,5 4,0
The Finnish National Distillers (ALKO) Inc. USA (26.2.98 alkaen Finlandia Vodka Americas. Inc.)		100,00	3,4	4 700	USD	0,5 2,0
The Finnish National Distillers (ALKO) Ltd Englanti		99,99	-	17 999	GBP	- 0,2
Vuoranta Oy, Helsinki	100,00	100,00	0,1	100		0,1 0,1
Ofelia Ltd As, Viro		93,23	9,4	3 636	EEK	3,6 13,9
Linda Nektar As, Viro		47,73	0,3	214	EEK	0,2 -
Tartu Pärimistööstus As, Viro		93,23	0,8	170	EEK	2,0 0,8
Primalco Polska Sp., Puola		100,00	-	100	PLN	- -
Regula Latvia SIA., Latvia		80,00	-	80	LVL	- -
Salko Aktiebolag, Ruotsi		100,00	0,2	4 000	SEK	0,4 -
Ustjuzhna Distillery Ltd, Venäjä		100,00	5,8	9 000	RUR	9000,0 8,3
Kiinteistö Oy Etyk-Palatsi, Helsinki	66,67	66,67	146,9	14 000		14,0 149,5
Kiinteistö Oy Kajaanin Koskihotelli, Kajaani		100,00	31,6	7 500		19,5 35,0
Kiinteistö Oy Moottorihotelli Tarvontie, Espoo		96,00	4,9	96		0,5 20,0
Muut asunto- ja kiinteistöyhtiöt			64,9			54,9
Tytäryhtiöt yhteensä			1 178,5			868,5
OSAKKUUSYHTIÖT						
Liiketoimintayhtiöt			65,3			50,6
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt			400,3			359,5
Osakkuusyhtiöt yhteensä			465,6			410,1
MUUT OSAKKEET JA OSUUDET						
Liiketoimintayhtiöt						26,7
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt						84,5
Erittelemättömät muut osakkeet ja osuudet yhteensä						3,6
Muut osakkeet ja osuudet yhteensä						114,8
KAIKKI YHTEENSÄ						1 393,4

Yksityiskohtainen osakeluettelo on tilinpäätöstä koskevien asiakirjojen liitteenä
Alko-Yhtiöt Oy:n pääkonttorissa Helsingissä Salmisaarenranta 7.

KONSERNIN TUNNUSLUVUT

1997 1996

TULOSLASKELMA

Liikeyhtiöt	Mmk	3 663,0	3 265,4
Liikeyhtiöt	Mmk	340,5	309,2
(% liikeyhtiöstä)	%	9,3	9,5
Rahoituskulut netto	Mmk	+1,0	+6,7
(% liikeyhtiöstä)	%	0,0	0,2
Tulos ennen satunnaisia	Mmk	341,5	315,8
(% liikeyhtiöstä)	%	9,3	9,7
Tilikauden voitto	Mmk	222,8	220,9
(% liikeyhtiöstä)	%	6,1	6,8

TASE

Rahavarat	Mmk	994,1	1 169,0
Taseen loppusumma	"	3 877,6	3 936,3
Oma pääoma	"	1 711,0	1 553,8
Vapaaehtoiset varaukset	"	228,4	276,2
Korollinen vieras pääoma	"	655,0	814,8
Sijoitettu pääoma	"	2 645,7	2 708,9

TUNNUSLUVUT

Oman pääoman tuotto	%	14,7	12,1
Sijoitetun pääoman tuotto	"	14,9	14,4
Omanvaraisuusaste	"	51,6	48,1
Gearing	"	-17,0	-18,7
Current ratio		1,2	1,4

TUNNUSLUKUIEN LASKENTAKAAVAT

Rahavarat	=	Rahavarat ja pankkisaamiset + rahoitusomaisuusarvopaperit
Sijoitettu pääoma	=	Taseen loppusumma - korottomat velat - laske nnallinen verovelka - pakolliset varaukset
Oman pääoman tuotto (%) (ROE)	=	100 x $\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia} - \text{verot}}{(\text{Oma pääoma} + \text{vähenmistöosuus} + \text{varaukset} - \text{laskennallinen verovelka}) \text{ keskimäärin}}$
Sijoitetun pääoman tuotto (%) (ROI)	=	100 x $\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin}}$
Omanvaraisuusaste (%)	=	100 x $\frac{(\text{Oma pääoma} + \text{vähenmistöosuus} + \text{varaukset} - \text{laske nnallinen verovelka})}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Gearing (%)	=	100 x $\frac{\text{Korolliset velat} - \text{rahavarat}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähenmistöosuus} + \text{varaukset} - \text{laske nnallinen verovelka}}$
Current ratio	=	$\frac{\text{Vaihto- ja rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$

Emoyhtiön voitonjakoehdotus

Konsernitaseen mukainen vapaa oma pääoma 31.12.1997	1 026 073 398,35
Emoyhtiön vapaa oma pääoma 31.12.1997	758 701 298,12
-josta tilikauden 1997 vuosivoitto on	229 857 961,19
Hallitus ehdottaa, että vuosivoitosta:	
-jaetaan osinkona osakkaille 58 % osakepääomalle	179 568 000,00
-annetaan hallintoneuvostolle käytettäväksi yleishyödyllisiin tarkoituksiin	480 000,00
-jätetään voittovaraintilille	49 809 961,19
	229 857 961,19

Helsingissä, 18. päivänä helmikuuta 1998

Ilkka Suominen
Antti Keränen
Veikko Kasurinen
Jaakko Aito
Bertil Roslin

Tilintarkastuskertomus

Alko-Yhtiöt Oy:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Alko-Yhtiöt Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.-31.12.1997. Hallituksen ja pääjohtajan laatima tilinpäätös, jossa emoyhtiön tilikauden tulos on 229 857 961,19 markkaa voittoa ja konsernin tulos 222 785 508,93 markkaa voittoa, sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä pääjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että

- tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti,
- tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta,
- tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa,
- vastuuvapaus voidaan myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä pääjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta,
- hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä, 19. päivänä helmikuuta 1998

Erkki Mäki-Ranta Yrjö Tuokko
HTM, JHTT KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Alko-Yhtiöt Oy:n hallintoneuvosto on tänään pitämässään kokouksessa käsitellyt yhtiön vuoden 1997 tilinpäätöksen, konsernitilinpäätöksen sekä tilintarkastuskertomuksen, ja esittää lausuntonaan vuoden 1998 varsinaiselle yhtiökokoukselle, että yhtiön ja konsernin tuloslaskelmat ja taseet tilikaudelta 1997 vahvistetaan. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen voittovarojen käyttöä koskevaan ehdotukseen.

Helsingissä, 24. päivänä helmikuuta 1998

Riitta Uosukainen
Osmo Kurola
Pekka Viljanen
Henrik Lax
Tarja Filatov
Timo Roos
Esko Helle
Ismo Seivästö
Annikki Koistinen
Kerttu Törnqvist
Pekka Kuosmanen

Konsernin hallinto

Hallintoneuvosto

Riitta Uosukainen, eduskunnan puhemies, hallintoneuvoston puheenjohtaja ja jäsen vuodesta 1994

Pekka Viljanen, maanviljelijä, hallintoneuvoston varapuheenjohtaja ja jäsen vuodesta 1994

Tarja Filatov, kansanedustaja, hallintoneuvoston jäsen vuodesta 1995

Esko Helle, kansanedustaja, hallintoneuvoston jäsen vuodesta 1991

Annikki Koistinen, kansanedustaja, hallintoneuvoston jäsen vuodesta 1992

Pekka Kuosmanen, kansanedustaja, hallintoneuvoston jäsen vuodesta 1997

Osmo Kurola, kansanedustaja, hallintoneuvoston jäsen vuodesta 1998

Eeva Kuuskoski, pääsihteeri, hallintoneuvoston jäsen vuodesta 1995 ja vuosina 1983-1991

Henrik Lax, kansanedustaja, hallintoneuvoston jäsen vuodesta 1995

Timo Roos, erityisopettaja, hallintoneuvoston jäsen vuodesta 1986

Ismo Seivästö, pastori, hallintoneuvoston jäsen vuodesta 1995 ja hallintoneuvoston varajäsen vuosina 1992-1994

Heikki Tavela, pääkonsuli, hallintoneuvoston jäsen vuodesta 1992-1997

Kerttu Törnqvist, eduskunnan varapuhemies, hallintoneuvoston jäsen vuodesta 1995 ja hallintoneuvoston varajäsen vuosina 1986-1994

STM:n edustaja: Jarkko Eskola, osastopäällikkö

KTM:n edustaja: Markku Tapio, apulaisosastopäällikkö

Henkilöstön edustajat

Kimmo Lantta, myyjä, henkilöstön edustaja hallintoneuvoston kokouksissa

Veikko Muurinen, päaluottamusmies, henkilöstön edustaja

hallintoneuvoston kokouksissa

Tarja Mäkeläinen, päaluottamusmies, henkilöstön edustaja

hallintoneuvoston kokouksissa

Juri Helmiö, myymäläpäällikkö, henkilöstön edustaja hallintoneuvoston

kokouksissa (varajäsen)

Tilintarkastajat

Erkki Mäki-Ranta, tarkastusneuvos, HTM, JHTT, varsinainen tilintarkastaja (pj)

Yrjö Tuokko, kauppat. maisteri, KHT, varsinainen tilintarkastaja

Aarne Koivikko, yo-merkonomi, KHT, varatilintarkastaja

Jorma Heikkinen, ylitarkastaja, KHT, varatilintarkastaja

Hallitus

Ilkka Suominen, 58, valtiotieteen maisteri, pääjohtaja, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 1995

Antti Keränen, 51, lääketieteen ja kirurgian tohtori, varapääjohtaja, varatoimitusjohtaja, hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 1995

Veikko Kasurinen, 51, kauppatieteiden tohtori, varatoimitusjohtaja, hallituksen jäsen vuodesta 1995

Jaakko Aito, 63, varatuomari, johtaja, hallituksen jäsen vuodesta 1995

Bertil Roslin, 58, valtiotieteen tohtori, johtaja, hallituksen jäsen vuodesta 1995

Hallituksen jäsenten erityisvastuut

Pääjohtaja Ilkka Suominen: sisäinen tarkastus, viestintä ja Arctian ohjaustiimi

Varapääjohtaja Antti Keränen: yrityssuunnittelu, Primalcon ja Havistran ohjaustiimit

Varatoimitusjohtaja Veikko Kasurinen: talous ja rahoitus, henkilöstö, laki, tietohallinto, kiinteistöpalvelut, tietotekniikkapalvelut, eläkesäätiö, Alkon ohjaustiimi ja konsernin esikunnan ohjaustiimi

Johtaja Jaakko Aito: kiinteistöjalostus

Johtaja Bertil Roslin: alkoholikaupan järjestelmien kansainvälisen kehityksen seuranta

Konserniesikunta

Hannu Burman, tietohallintojohtaja

Terttu Fahlur, kiinteistöpäällikkö

Eero Jaakola, henkilöstöjohtaja

Antti Kuokkanen, konsernin lakimies

Ossi Loikkanen, talousjohtaja

Tuula Pere, viestintäjohtaja

Pekka Pyhältö, yrityssuunnittelujohtaja

Marja Virta, sisäisen tarkastuksen päällikkö

Alkon Eläkesäätiön hallitus

puheenjohtaja Veikko Kasurinen

varapuheenjohtaja Ossi Loikkanen

jäsenet: Erkki Anttila (Primalco), Reijo Salmi (Alko), Ismo Pitkänen (Primalco), Taisto Rossi (Alko), Jouko Selenius (VLTL)

säätiön asiamies Eero Jaakola

Hallitus (1.3.1998 alkaen)

Ilkka Suominen, pääjohtaja, hallituksen puheenjohtaja

Veikko Kasurinen, varatoimitusjohtaja, pääjohtajan varamies, hallituksen varapuheenjohtaja

Kari Paaso, neuvotteleva virkamies, STM

Markku Tapio, apulaisosastopäällikkö, KTM

Erkki Virtanen, budjettipäällikkö, VM

Tytäryhtiöiden hallitukset ja johto (1.1.1998)

Primalco Oy:n hallitus

Ilkka Suominen, hallituksen puheenjohtaja
Antti Keränen, hallituksen varapuheenjohtaja, Primalco Oy:n toimitusjohtaja
1.3.1998 alkaen
Erkki Anttila, toimitusjohtaja, Primalco Oy, hallituksen jäsen 28.2.1998 asti
Matti Ilmari, konsernijohtaja, ABB Oy -konserni, hallituksen jäsen
Veikko Kasurinen, hallituksen jäsen
Martti Löppönen, henkilöstön edustaja, hallituksen seurantajäsen
Ismo Pitkänen, henkilöstön edustaja, hallituksen seurantajäsen

Primalcon johtotiimi

Antti Keränen, puheenjohtaja
Erkki Anttila, varapuheenjohtaja 28.2.1998 asti

Prosessien johtajat: Chester Brandes, Adrian Donner, Olli Hakkarainen,
Timo Hakonen, Esa Kytö,
Kim Lagerstedt, Teuvo Pollari ja Eva Wuite-Lindholm, Riitta Blauberg (tiimin
sihteeri)

Havistra Oy:n hallitus

Ilkka Suominen, hallituksen puheenjohtaja
Antti Keränen, hallituksen varapuheenjohtaja
Matti Elovaara, konsernijohtaja, Tamro Oyj, hallituksen jäsen
Veikko Kasurinen, hallituksen jäsen

Havistran johtotiimi

Seppo Ovaska, toimitusjohtaja
Kristiina Ahtiainen, talousjohtaja
Markku Martin, logistiikkajohtaja
Olli Poikolainen, myyntijohtaja

Alko Oy:n hallitus

Ilkka Suominen, hallituksen puheenjohtaja
Antti Keränen, hallituksen varapuheenjohtaja
Matti Elovaara, konsernijohtaja, Tamro Oyj, hallituksen jäsen
Veikko Kasurinen, hallituksen jäsen
Reijo Salmi, toimitusjohtaja, Alko Oy, hallituksen jäsen
Kimmu Lantta, henkilöstön edustaja, hallituksen seurantajäsen
Taisto Rossi, henkilöstön edustaja, hallituksen seurantajäsen

Alkon johtotiimi

Reijo Salmi, puheenjohtaja
Erkki Valta, varatoimitusjohtaja
Jack Ahola, kaupallinen johtaja
Antero Halme, talousjohtaja
Ilkka Kaski, hallintojohtaja
Reino Mertano, viestintäjohtaja

Arctia Oy:n hallitus

Ilkka Suominen, hallituksen puheenjohtaja
Veikko Kasurinen, hallituksen varapuheenjohtaja
Mauri Annala, johtaja, Finnair Oy, hallituksen jäsen
Kai Dahl, toimitusjohtaja, Arctia Oy, hallituksen jäsen
Ari Heiniö, toimitusjohtaja, OY Stockmann AB, hallituksen jäsen
Antti Keränen, hallituksen jäsen
Marja Keinänen, henkilöstön edustaja, hallituksen seurantajäsen
Tarja Mäkeläinen, henkilöstön edustaja, hallituksen seurantajäsen

Arctian johtotiimi

Kai Dahl, puheenjohtaja
Jouko Liimatainen, varatoimitusjohtaja
Timo Kovanen, johtaja
Lars Finér, markkinointijohtaja

Yhteystiedot

Primalco Oy

Tallberginkatu 2 A, 00180 Helsinki

PL 808, 00101 Helsinki

Puh.vaihde (09) 133 05

Telekopio (09) 133 3226

Sähköposti etunimi.sukunimi@primalco.fi

Internet-osoite www.primalco.fi

Havistra Oy

Salmisaarenranta 7, 00180 Helsinki

PL 350, 00101 Helsinki

Puh.vaihde (09) 133 04

Telekopio (09) 133 3227

Sähköposti etunimi.sukunimi@havistra.fi

Internet-osoite www.havistra.fi

Alko Oy

Salmisaarenranta 7, 00180 Helsinki

PL 350, 00101 Helsinki

Puh.vaihde (09) 133 02

Telekopio (09) 133 3350

Sähköposti etunimi.sukunimi@alko.fi

Internet-osoite www.alko.fi

Arctia Oy

Iso Roobertinkatu 28, 00120 Helsinki

PL 156, 00121 Helsinki

Puh.vaihde (09) 133 03

Telekopio (09) 640 463

Sähköposti etunimi.sukunimi@arctia.fi

Alko-Yhtiöt Oy

Salmisaarenranta 7, 00180 Helsinki

PL 350, 00101 Helsinki

Puh.vaihde (09) 133 11

Telekopio (09) 133 2386

Sähköposti etunimi.sukunimi@alko-yhtiot.fi

Internet-osoite www.alko-yhtiot.fi